

KÕICI MAADE WEETRANSPORT-PROLE-
TAARLASED ÜHINECE ISH LIPU ALLA!

Y. Lõtko ja J. Kõivumägi
Sotsialistliku Üheshituse
Kesk- ja Põhja- ja
Teaduslik-tehnikakirjanduse
redaktsioon
№

ISH (Merimeeste ja Sadamatöölise
Internatsionaali)
EESTI SEKTSIOONI HÄÄLEKANDJA

3-4

Merimees! Sadamatöoline! Kalamees!

«Majakas» on sinu häälekandja. Sellest, kuidas sa ta vastu võtad ja toetad, oleneb tema ilme ja saatus! Tea, see on sinu oma teha, kas «Majakast» saab elujõuline veetranspordi töölise koondaja ja võitluse juht või mitte.

Suured raskused seisavad aga ees, eriti ainelisel alal. Sellepärast, on tarvis teadlikul merimehel, sadamatöölisel, kaluril võtta jõukohaselt osa raskusti oma õlgadele.

Seda teeme meie siis, kui organiseerime korjandusi, kui tellime «Majaka» pikema aja peale ja kutsume seda tegema ka teisi seltsimehi.

Seda teeme ka siis, kui võtame ise «Majaka» lewitamise ja müümise endi peale.

Seda teeme ka endi kaastöö ja sõnumi saatmisega, mis teeb ajakirja sisu huvitavamaks ja mitmekesisemaks, suurendades seega lugesjaskonda!

Kõik jõud «Majaka» toetamisele!

Olgu «Majakas» meie kõikide organisaator ja võitluse juht!

Toimetus.

Saatke «Majakale» kaastööd, sõnumeid!

Toimetuse aadress:

Hamburg, Rothesoodstrasse N:o 8
Die Estnische Sektion der ISH.
«Majakas».

Sotsialistliku Olesehituse
Riiklik Keskarhiiv
Teaduslik-teadmekirjanduse
raamatukogu

4074-1

Kõigi maade proletaarlaste ühinege!

MAJAKAS

N 3-4

September—Oktober 1932

ISH (Merimeeste ja Sadamatööliste Internatsionaali)
eesti sektsiooni häälekandja

Hamburg, Rothesood-
strasse N 8.
Die Estnische Sektion
der ISH.
"Majakas"

Üksinumbri hind
25 senti.
Poolasta 1,20 kr.
Aastas 2 kr.

ELAGU OKTOOBRI REWOLUTSIOON!

15 aastat lehwib Nõukogude Liidu kohal uhkelt wõidukas weripunane lipp. 7—8-dal nowembril pühitseb Nõukogude Liidu proletariaat ühes kogu ilma rewolutsioonilise proletariaadiga Oktoobri rewolutsiooni 15. aastapäewa.

See päew on kogu ilma töörahwa wõidupüha, kelle ainus õige isamaa on Nõukogude Liit.

15 aastat ennenagemata kangelaslikku wõitlust sotsialistliku ehitustöö wäerinnal on Nõukogude Liidu proletariaadil seljataga. Seda wõitlusteed tähistawad punawäe hiilgawad wõidud kodusõja wäerindadel. Seda wõitlusteed tähistawad niisugused üleilma tuntud saawutused, nagu Magnitogorski, Kusnetski, ja kümned sadanded teised uued hiiglatehased ja wabrikud, samuti ka Dnjeperi elektrijaam, mille sarnast pole muus maailmas.

Nõukogude Liidus pole tööpuudust.

Töölise ja töötawate talurahwa hulkade aineeline ja kultuurne olukord on tsaari ajaga wõrreldes paranenud mitmewõrdselt. Sotsialism pole N. Liidus enam kauge tulewiku küsimus, waid on saanud juba teoks.

Need N. Liidu proletariaadi määratud saawutused on kallid igale ausale töölisele kodanlistel maadel. Meie oleme uhked selle peale, et N. Liit esimese wiisaastaku teostab nelja aastaga ja kuu paari pärast asub teise wiisaastaku teostamisele.

Siin kodanlises ilmas näeme meie endi ümber aga hoopis wastupidist, — walitseb järjest süwenew majanduskriis, suletakse üks-

teise järgi wabrikuid, laewad roostetawad sadamates, künned miljonid töötatöölisi on ühes perekondadega näljas ja wiletsuses, mille kirjeldamiseks sõnu ei jaktu. Nälgiwad ka määratud töötä talurahwa hulgas. Töörahwä hulgas walitseb ääretu wiletsus, mida weel enam suurendab lähenew talw.

Samal ajal aga priiskab kodanlus, orjaperemehed ei kannata nälga ega külma, — neil jatkub tööliste higist wäljapressitud kroone ja dollareid!

Kapitalism läheb allamäge, weereb kuristikku.

N. Liidu sotsialistline majandus areneb ikka kiiremini ja kiiremini tõusu suunas.

Tegelik elu tõendab igapäew ikka selgemalt ja wastuwaidlematult N. Liidu sotsialistliku korra paremusi, wõrreldes kōdunewa, mädanewa kapitalistliku korraga.

Kogu ilma kodanlus, sotsfaschistid kuulutasid peatset N. Liidu hukkumist, kuid N. Liidu proletariaat kommunistlise partei juh-

Kerkiwad N. Liidu uued tööstushiiglased...

Koksikeemilise kombinaadi ehitus Uraali oblastis. 1 jaanuarist k. a. algas koksikeemilise kombinaadi ehitus. Kombinaat warustatakse nõukogude masinatega ja hakkab töötama Kiselowi sütega. Kolm patareid, igas ühes 47 koksiahju, annawad 450.000 tonni koksi aastas. Kombinaat otsustab Kiselowi kiwisöe kokseerimise.

timisel sammub kõigist rasketest hoolimata võidult võidule. N. Liidu proletariaadi ja töötava talurahva saawutused sotsialistliku ühiskonna ehitamisel, on ka meie saawutused. Need võidud on võimalikud ainult niisugusel maal, kus töörahas on waba, on isenda peremees, kus teda ei kurna kapitalistide klass. Ja niisugune maa on ainult tänapäew Nõukogude Liit.

Ning seda kogu ilma tööliklassi isamaad tahawad häwitada rahwuswaheline kodanlus ja sotsfaschism, kes N. Liidu tööraha werhinnaga loodab wäljapääseda majanduskriisist. Weel kunagi pole N. Liidule sõjalise kallaletungi hädaoht nii suur olnud, kui praegu. Imperialistline sõda Kauges Idas on sissejuhatus kallaletungile, interwentsioonile. Meie kõikide merimeeste ja sadamatöölise kohus on takistada ja võimatuks teha seda interwentsiooni. Meie võime, meie suudame seda teostada. Seltsimehed merimehed ja sadamatöölised! Loomke käsikäes N. Liidu proletariaadiga, N. Liidu ümber raudse kaitsewalli, mille wastu purunewad rahwuswahelise kodanluse ja sotsfaschistide jõledad rööwplaanid. Paljastame ja purustame kawatsused ja katsed häwitada sotsialistlist ehitustööd meie ainsal, tõelisel isamaal, N. Liidus. Meie peame kandma tõtt N. Liidu üle igasse ilmanurka, kus on töölisi, igale poole, kus meie kokku saame tööraha hulkadega. Kisume puruks selle laimuloori, mida interwentsiooni ettewalmistades kujuwad N. Liidu ümber kodanlus ja sotsfaschistid.

N. Liitu kaitsta, tähendab võidelda ka «oma» kodanluse, «oma» orjaperemeeste wastu. See tähendab järjekindlat võitlust palgakärimiste, töölt wallandamiste, streigimurdjate wastu. See tähendab võitlust paremate poliitiliste ja majandusliste töö- ning elutingimiste eest. See on võitlus tööliste ja talurahwa walitsuse eest omal maal ja kogu maailmas.

Sellele wihasele ja wisale võitlusele kohustab meid olukorra tõsidus N. Liidu kaitsmise wajaduse alal ja meie endi huwid. Ei ühtki päewa wiivitust! Ei ainustki tundi raisata aega!

Tegutseda on waja! Tegudega on waja kaitsta N. Liitu!

Kogu maailma proletariaadi, kogu maailma tööraha ajaloolisel pidupäewal — Oktoobri rewolutsiooni 15-dal aastapäewal — saadawad eesti rewolutsioonilised merimehed ja sadamatöölised tulisemaid võitluse terwtusi N. Liidu proletariaadile, rahwuswahelise proletariaadi eelwäele, ta löökbrigaadile. Teie sotsialistliste wabrikute töömürin, teie kolhooside ja sowhooside traktorite töömürin sotsialistlistelt põldudelt, kostawad siia kapitalistlistele maadele ja waimustawad meid weel wisamalt wõitlema kogu kodanlise maailma rõhutud tööraha hulkade wabastamiseks kodanluse kurnamise ikkest.

Jatkake oma tööd!

Tehke seda weel paremini kui seni! Seda nõuawad meie ühised

huwid. Meie tõotame kogu endi wõitlustahte ja proletaarsete raskkäte rammu rakendada meie ühise isamaa, N. Liidu kaitsemisele ja wõitlusele kodanlise korra wastu, wõitlusele tööliste ja talurahwa walitsuse eest, seal kus teda weel ei ole.

Üles N. Liidu kaitsemisele interwentsiooni wastu!

Ei ainustki laewa- ega wagunitäit sõjawarustust N. Liidu piiriäärsetesse riikidesse ja Kauge-Idasse!

Elagu Oktoobri rewolutsiooni 15 aastapäew!

Elagu Nõukogude Liit, kogu maailma töörahwa ainus isamaa!

ISH eesti sektsioon.

MAJANDUSLINE KRIIS JA MERIMEESTE ÜLESANDED

Kapitalistline majandus põeb juba 1929 aastast peale ennekuulmata purustawat kriisi. Käesolewa aasta juuli kuul Saksamaa konjunktuur instituudi poolt awaldatud andmed näitawad, et walmistust kogu maailmas on 1928 aastaga wõrreldes langenud terwelt 40 %. Weel jaanuari kuul sel samal aastal andis maailma tööstus wõrdselt 1928 aastaga 76,1 % produktsiooni, kuna juunis langes juba 67,0 %. Kui aga wõtta ainult kapitalistlike riikide walmistust (ilma E.N.W.Liiduta), siis saame inult 61,0 %, wõrreldes 1928 aasta keskmisega.

Kui aga wõrrelda maailma tööstuse produktsiooni ennesõjaaegsega, s.o. 1913 aastaga, siis näeme, et juuni kuul 1932 aastal 10 % vähem saadusi walmistati kui 1913 aastal. Arwestades samal ajal rahwa juurdekaswu maakeral vähemalt 12 %, leiame, et praegusel kapitalismi kriisi süwenemise ajajärgul walmistatakse iga elaniku kohta 20 % vähem saadusi, kui ennen sõda.

Üksikutes maades on sellesama Saksamaa konjunktuuri instituudi andmetel tööstuse produktsiooni indeks 1928 aastaga wõrreldes järgmine: Saksamaal — 53,8 %, Prantsusmaal — 73,4 %, Inglismaal — 80,8 %, Põhja Ameerika Ühisriikides — 53,2 %. Olgugi, et kriis kõige häwitawamat laastamistööd teeb just kõige tugewamates tööstusmaades, nagu Ameerika, paljastades seega kodanliste majandusmeeste ja sotsfascismi loba ja pettust kapitalismi uuest õitseajajärgust, ei ole kriisi purustaw mõju mitte sugusi vähem agraarmaadel ning teisejärgu tööstusriikides.

Purustades kõige pealt tähtsamad tööstusharud, nagu kütteenete, malmi ja terase, masinaehituse ja teised põhialad, ei ole praegu ühtegi kapitalistlise majanduse elusoont, mis oleks puudutamata jäänud kriisi häwitawast mõjust. Üksikutes wal-

mistusalades andis maailma tööstus juuni kuul 1932 a 1928 aasta-
ga võrreldes, järgmise toodangu: kiwisüsi — 68,1 %, nafta — 95,8 %,
malm — 46,8 %, teras 47,4 %, masinaehitus — 45,3 %, automobiili-
tööstus — 28,0 %, kaubalaewaehitus — 11,9 %.

Ühenduses tööstuse kohutava langemisega, näitab kõigi kapita-
listliste maade väliskaubandus samuti alatasa kiiret kokkukuiwamist.
1929 aastaga võrreldes, langes 1931 aastal väliskaubandus: P. Ameer-
rika Ühisriikides — 53,5 %, Itaalias — 49 %, Jaapanis — 46 %, Sak-
samaal — 39,5 %, Inglismaal — 38 %, Prantsusmaal — 32 %, Eestis
— 42,5 % j.n.e. Väliskaubanduse kohutaw langemi-
ne toob endaga paratamata kaasa seisaku
transpordis, iseäranis weetranspordis, mis on täht-
samaks rahvuswahelise ühenduse wahendiks. Kui eespool nägime, et
uute kaubalaewade juurdeehitamine on käesolewa aasta juuni kuul
11,9 % 1928 aastaga võrreldes, siis näeme samal ajal, et seegi o'e-
masolew weetransport seisab suurel määral tööta, prahtide puudusel.

1931 aastal oli kogu maailmas 70 miljoni tonni kaubaewastikku.
Sellest on 1932 aastal kapitalistide endi andmetel 14 miljoni
tonni täiesti ilma tööta, mis teeb wälja 20 % kogu kau-
balaewastikust. Nii mädaneb kapitalistliste maade sadamates ilma
tööta iga wiies tonn kaubalaewastikku. Üksikute maade järel seisab
sadamates tegewuseeta laewu: Jaapanis — 60 % kogu tema kau-
laewastikust, Saksamaal 1. IV. 1932 a. — 35 %, Lätis 15. III. 1932 a.
— 47 %. Eesti kaubalaewad leiawad suurel määral tegewuseala
S.N.W.Liidu väliskaudanduse alal, kuna Eesti oma sadamate tege-
vus käesolewal aastal 1928 aastaga võrreldes 33—39 % kokkukui-
wanud on.

Et weetranspordi tegewuseeta olek just wiimastel aastatel kohuta-
walt kaswab ja kriisi pehmenemist sel majandusalal, nagu kõigil
teistelgi majandusaladel, kusagil näha pole, näitab kõige piltlikumalt
laewade tegewuseeta oleku kasw Prantsusmaal. 15 jaanuaril 1930
aastal oli seal kõigest 97 tuhat tonni tegewuseeta laewu (3 %
kogu Prantsusmaa kaubalaewastikust), 15. I. 1931 a. — juba 229 tuhat
tonni (7 %), ja 15. I. 1932 a. — 768 tuhat tonni, ehk 22 % kogu
Prantsusmaa kaubalaewastikust. Seega kaswas seiswate laewade
tonnaash Prantsusmaal kahe aasta jooksul ligi kaheksa wõrra.

Kapitalistline kriis on toonud kõige suuremat wiletsust
töölisklassile. Kehutaw tööpuudus, milē sarnast pole warem
näinud kapitalismi ajajärk, läheb alatasa terawamaks. Praegu ulatab
kapitalistlikel maadel töötute arv ligi poolesaja miljoni inime-
seni, peale selle, weel kohutawal määral pooltöötuid s.o. sarnaseid
töölisi, kes töötawad ainult osalt, mõned päewad nädalas. Eestiski
ulatab ainult linnades töötute arv kodanluse tuntawalt kokkusurutud
andmetel, ligi 30 tuhandeni. Peale selle, weel töötud maal, keda
kodanlus ei arwa töötute hulka.

Mitte sugugi paremas seisukorras töötaoleku poolest pole merimehed. Samuti kasvab töötaolek merimeeste ja sadamatöölise hulgas. Merimeeste ja sadamatöölise revolutsioonilise opositsiooni konverentsil Hamburgis maikuul 1932 aastal arvestati töötuid merimehi 700 tuhat ehk 40-40% kogu kapitalistlike maade merimeestest ja sadamatöölisest. Nii on iga teine merimees ja sadamatööliline töötu, kelle perekonnad paisatud nälja ja viletsuse kätte. Nii näeme kõigil kapitalistlike majapidamise aladel ja kõigis maades

Pole korterit, pole leiba.

Samal ajal, kui mees longib tööta ja rahata väljamaa sadamas, nälgib korterist väljavisatud naine kodus uulitsa kiwidel.

kõige terawamat kriisi, mis kogu kapitalistlist süsteemi tema alusmüürideni kõigutab. Sotsfashism, see kodanluse kindlam tugi ja kapitalismi siioniwaht, kuulutas kapitalismi ajutise stabiliseerimise alajärgul 1927—28 a. wahuul suul, et kapitalism on nüüd sarnasesse arenemise astmesse jõudnud, kus kriisi enam karta ei ole. Kommunistiline Internatsionaal ja rewolutsioonilised marksistid aga andsid sellele sotside ülbele töölishulkade petmisele otsustawa wastulöögi, äranäidates, et kriis on kapitalistlise walmistuse üks põhiseadustest, et ilma kriisita ei saa olla kapitalistlist majandust. Kapitalistline majapidamine, mis rajatud eksploateerimisele, kus kapitalistline klass tööliklassilt lisawäärtuse omale riisub, on sarnane majapidamine, mis areneb kõige terawamates wastoludes. Ja kriis on selleks õhulapiks, mille kaudu kapitalistlisse majapidamisse kogunud terawad wastolud ajutiseks osalist lahjendust leiawad walmistuse jõudude kohutawa häwinemise teel, et sellega ühes aset leiaks mõneks ajaks laiendatud walmistus kuni järgmise kriisini. Mida kõrgemale arenewad kapitalistlikes korras walmistusabinõud, mida rohkem areneb tehnika, seda sagedam, waljem, pikem ja häwitawam saab olema kriis. See Marksi poolt äranäidatud kapitalismi üks põhiseadustest — kriis — on järjekindlalt praktilises elus kinnitust leidnud ja seadusepäraselt iga 7—8 aasta tagant kordunud ikka waljemini ja waljemini. Elu purustas ka seekord sotsfashismi ja kodanluse loba, nagu poleks nüüd enam kapitalismil kriisi karta. Ajutise stabiliseerimise järele tuli kriis, mis, nagu näeme, teeb kõige suuremat häwitustööd just kõige kõrgemale arenenua tehnikaga maadel, nagu seda on Ameerika.

Kriis on kapitalismi loomulik ja paratamata nähtus. Praegune kapitalismi kriis on sügawam ja kaugemaleulatawam kui kõik eelmised. Kriis on haaranud kõik maad ja majandusealad, kõik kapitalistlise majapidamise elusooned.

On olemas ainult

üks maa, kus ei ole kriisi.

See maa on S.N.W.Liit. Seal on häwitatud kurnamine. Walmistuseabinõud pole seal mitte üksikute isikute — kapitalistlise klassi käes, waid kogu ühiskonna omad, töörahwa riigi omad ja seega pole seal kurnamist. Walmistus on rajatud plaanilisele alusele. Seega on häwitatud põhjus, mis kriisi sünnitab ja — seal ei ole kriisi. See on samuti praktilises elus täielikult tõendatud. Samal ajal, kui kapitalistline majapidamine kriisi põeb ja juuni kuus 1932 a. waewalt 60 % 1928 aasta tööstus-tootangust saadusi annab, on S.N.W.Liidu tööstus tõusnud 202,1 %, s.o. kolme aastaga enam kui kahewõrra. Kui aga võrrelda S.N.W. Liidu tööstuse praegust toodangut 1913 aasta toodanguga, siis näe-

me, et seal on kasw 301,7 %, s.o. kolmeworra. Kõigi tähtsamate tööstusaladega on S.N.W.Liit wiimase kolme aasta jooksul hiigla saawutusi soetanud, ja näiteks, masinaehituse ja malmisulatisel tasapinnaga jõudnud teisele kohale kogu maailmas, peale Ameerika.

S.N.W.Liidu töölisklass ei tunne enam mitu aastat tööpuudust, waid seal on isegi töolistest tuntaw puudus. Pea kõigist kapitalistlistest riikidest sõidawad töölised oma isamaale — S.N.W.Liidu tööle. See töölisklassi alatine kohutaw piits — tööpuudus on S.N.W.Liidus täielikult likwideeritud.

Majandusline kriis kapitalistlistel maadel areneb edasi, ega pole weel kusagil näha tema pehmenemist. Kuid, see ei tähenda mitte seda, nagu poleks praegusest kriisist üldse wäljapääsuteed. Tõsi, kapitalism on praegu sarnasel arenemise astmel, kus ta walmistusjõud enam kapitalismi piirides edasiareneda ei wõi, kapitalism põeb juba wiimastest imperialistlisest sõjast saadik üldist kapitalismi kriisi, tema elawast kehast on üks kuuendik wälja lõigatud, kus — S.N.W.Liidus majandus areneb uutel alustel, sotsialistlisel alusel, seega ei ole kapitalismil enam õitseajajärku ees, ta on mädanew kapitalism, kuid praegusest tsüklistest kriisist on kapitalismil olemas siiski wäljapääsutee. Ja tal on siin ainuke wäljapääsutee, mis seisab weel jõhkramas töölisklassi kurnamises, kogu kriisi raskuste töölisklassi ja töötawa kehwa ja kesktalurahwa õlgadele weeretamises. Ainult siin näeb kapitalism wäljapääsutee. Nagu alati eelmisedki kapitalistlised kriisid lahendati töölisklassi kulul, nii püüab seda teha kodanlus ka seekord.

See on kapitalistline wäljapääsutee kriisist. Selle wäljapääsutee eest wõitleb kodanlus ühes sotsfaschismiga kõige intensiivsemalt. Äärmine tööpalkade allasurumine, tööpäewa pikendamine, töötingimiste halwendamine, niigi wiltsa sotsiaalse kinnituse hilbukeste likwideerimine, faschistlised ja sotsfaschistlised lõõgisalgad, rahwuslise wihawaenu külwamine selleks, et hulkade tähelpanu tõsistelt kriisi põhjustelt teisale tõmmata, uue imperialistlise sõja ja eriti S.N.W.Liidu wastase sõja ettewalmistus — kõik need on kodanluse walitud wõitluse abinõud, et kriisist wälja pääseda kapitalistlisel teel.

Kõige raskemalt on kriis tabanud samuti transpordi töölisi. Laewanduskapital otsib samuti kriisist wäljapääsuteed ja püüab kõik kriisi raskused weeretada merimeeste ja sadamatöölise õlgadele. Wiimaste aastate jooksul on merimeeste majandusline seisukord ja töötingimised pööraselt halwenedud. Peale kaudsete palga ja töötingimuste allasurumise, teostab laewanduskapital pöörast pealetungi otsekohele tööpalkadele, neid äärmiseni alla surudes. Alates 1931 aasta sügisest, on Saksamaa me-

rimehed kaotanud 23,6 % oma tööpalgast, s.o. terwelt ühe neljanda osa. Lätis on viimase aasta jooksul tööpalka kolm korda vähendatud, üldulatuses 40—45 %. Riia sadamatöölistel vähendati palkasid 15 % võrra. Soomes saavad töölised praegu waevalt ühe kolmandiku endisest tööpalgast, Eestis on viimase kahe aasta jooksul vähendatud tööpalku üksikutes tööstusharudes 30—50 %.

Erilist tähepanu wajab kapitalistline ratsionaliseerimine, kui abinõu töölisklassile pealetungimiseks. Kapitalistline ratsionaliseerimine transpordil sünnib eeskätt tööjõu vähendamise liinis, nii laewadel, kui sadamates, tööpäewa pikendamise teel j.n.e. Kõige selgemat pilti kapitalistlisest ratsionaliseerimisest pakub radistide kohuste panemine «saba» (tüürimehe) peale, mis on üks kõige metsikum merimeeste eluga mängimine ja kapitalile ohwite toomine.

See awalik ja kõige jõhkram pealetung töölisklassi niigi wiltsale

Kibe töö Leningradi sadamas

Kapitalistliste maade sadamades kipub surmarahu maad wõtma, kuid Nõukagude Liidu sadamates ei ole nii palju töölisi, et töödega õigeks ajaks walmis saada.

elatismiinimumile on kapitalistidel ja laewaomanikkudel võimalikuks saanud sotsfaschismi ja sotsliste ametiühisuste otsekoheisel aktiivsel osawõtul. Sotsfaschism ja tema ametiühisuslised bürokraadid on kapitalisti truimad toed pealetungimisel töölisklassile, et peasta kodanlist korda kriisist. Kuid, kodanlus ei tegutse mitte ainult majanduslikel alal. Et kindlustada pealetungi töölisklassile, selleks on tegewuses kogu kapitalistline riigiaparaat ja tema klassilised organisatsioonid. Riigiaparaadi fashiseerimine, fashistliste löögigruppide organiseerimine, pahempoolsete ametiühisuste rüüstamised ilma mingisuguse «seadusliku» (isegi kodanlise riigikorra seaduslikuse mõttes) korrata fashistliste bandede poolt, nagu näiteks hiljuti Narwas. Prowokaatorite poetamine tööliste organisatsioonide hulka ja nende organisatsioonide seestpoolt lõhkumine prowokatsiooni teel.

Kõik need on abinõud, millega kodanlus wõitleb töölisklassi vastu, et wäljapääsu leida käesolewast kriisist kapitalistlikel teel, et töölisklassi kõige jõhkramasse seisukorda suruda ja seega ajutisekski kriisi pehmenadata.

Lahutamata osa üldisest pealetungist töölisklassile on sõja ettewalmistus imperialistlike riikide poolt. Sõda, niisama nagu kriis, on kapitalismi paratamata ja seaduslik nähtus. Niisama, nagu kapitalistline walmistus ilma kriisita areneda ei wõi, niisama ei saa kapitalistline kord läbi ilma sõdadeta. Sõda on kapitalismile waja tooresainete tagawarade ja looduswarade wäewõimuga üksteise käest ärakiskumiseks ja turgude ümberjagamiseks. Ja ühenduses kriisist wäljapääsuteede otsimisega, näeb kapitalism ka sõjas omale õhulappi. Praegu käibki sõjaks kõige palawlikum ettewalmistus. Kui kriis on halwanud kõik tööstusharud kapitalistlikes riiges, siis on olemas üks tööstusala, kus mitte ainult pole kriisi, waid, mis laieneb igapäewaga. See on sõjatööstus. Sõjatööstus ei tunne kriisi. Isegi Saksamaa, kus tööstus üldiselt langenud 46 % 1928 aastaga wõrreldes, kaupleb praegu endale «luba» mitmekümne uue sõjatööstuse wabriku awamiseks.

Walmistatakse sõja vastu. Kuid kapitalism näeb oma otsekohest wastast eeskätt S.N.W.Liidu näol, sest see on maa, kus töölisklass praktilise tööga ja wõitlusega on kogu maailma töölisklassile ära näidanud, et kriisist ja muudest kapitalistlike korra wiletsustest wõib peaseda ainult proletaarse rewolutsiooni teel. Sellepärast, on kapitalismi esimesejärgu ülesanne — palawlikuline ettewalmistus sõjaks S.N.W.Liidu vastu.

Sarnane on kapitalistline wäljapääsutee kriisist. See tee on töölisklassi wiletsuse ja wereojadele rajatud. Selle tee eest wõitleb kodanlus ühes sotsfaschismiga, sotsfaschismi äraandlikkude juhtidega.

Kuid peale kapitalistlike wäljapääsutee, on olemas teine, rewolutsiooniline wäljapääsutee kriisist. Rewolutsioonilise wäljapääsutee eest wõitlewad need, kelle elatismiinimumi arwel

See haige ei tõuse enam!

Kapitalism: «Aeh! o...oh!... küll on põletavad walud... tahab hinge matta... kram...bid jalus, kätes... üle ter...rwe keha!...!

Sotsfaschist (kel wilets nägemine, haarab rohuriulilt pommi-kinterventioon): «Kallis isakene, ma leidsin sulle riulilt weel ühe hea rohu, ainult kork on kõwasti peal, kannata, ma proowin weidi kõksida.»

püüab kodanlus väljapääsuteed leida kriisist nende veel jõhkrama kurnamise teel. Töölisklassid on asunud kõige aktiivsemale vastulöögi organiseerimisele pea kõigis maades. Hiinas, Poolas, Saksamaal on töötavate hulkade aktiivsus kõigist teistest maadest kõrgemal ja läheneb sarnasele tasapinnale, kus proletariaat võib päevakorda seada kodanlusele otsustava hoobi andmise küsimuse, s.o. kodanluse walitsuse kukutamise ja võimu võtmise proletariaadi poolt. Kuid ka teistes maades kasvab töölisklassi rewolutsiooniline võitlus oma kurnajate vastu. Ameerikas organiseerivad töötud tõsisest tormijooksu dollarkuningate peale, töötute poolt organiseeritud nälgamarsid, sõjaweteraanide meeleawaldused — kõik need kihutatakse Ameerika «kõige demokraatlikuma» politsei ja sõjawägede poolt kõige werisemalt laiali. Selleks on praegu veel suuteline kodanluse politsei ja sotsifaschism. Kuid liikumine kasvab ja laieneb iga päewaga. Võitluses omawad töölised võitluskogemusi. Belgias kestab juba pikemat aega üldine söetöölise streik. Eestis oli 1927 aastal 17 streiki, 1928 a. — 19 streiki, 1929 a. — 53. Viimaste aastate jooksul ei ole seal küll kaswanud streikide arw, kuid on kaswanud streikide ulatus ja terawus, töölisklassi walmisolek uutele kapitalistide pealetungimistele wastulöögi andmiseks.

Kapitali pealetungimine merimeeste ja sadamatöölise elatismiinumumile on esile kutsunud samuti walju protestiawalduse weetranspordi töölise poolt, mis väljendust on leidnud reas streigivõitlustes. Näiteks, Saksamaa 170 kaubalaewa streik, sadamatöölise streigid Danzigis, Hamburgis, Duisburgis, Reinil, Bostonis (Ameerika), Budapesti (Ungari) sadamatöölise streik, Kuuba saare kalameeste streik, mis 9 kuud kestis, Bombei sadamatöölise streik, mis weristele kokkupõrgetele wiis kodanluse ja töölise wahel, osalised sadamatöölise ja merimeeste streigid Inglismaal, Hollandis, Prantsusmaal, Islandis, Lätis j.n.e. Kõik see näitab, et merimehed ja sadamatöölised on asunud aktiivsele võitlusele proletaarse, rewolutsioonilise väljapääsutee eest kriisist.

Selle võitluse kogemused näitawad transporditöölisele ära, kes on nende huwide poolt, kes vastu. Neis võitlustes on sotsifaschistilised juhid ja nende ametiühisuslised bürokraadid esinenud kõige aktiivsemate wastastena transporditöölisele. Need organiseerivad streigimurdjaid, kuulutasid transporditöölise streigid «metsikuteks» ja olid kõige aktiivsemateks streikide mahasurujateks ja nurjaajajateks. Inglismaa mustatöölise ametiühisuse esimees Bewin sanktsioneeris sadamatöölise palkade alandamise, Spence kirjutas kapitalistidega lepingu alla, mille järel inglise merimeeste palkasid alandati. Saksamaa ametiühisuslised bürokraadid organiseerisid isegi streikivate merimeeste arreteerimisi oktoobrikuul möödunud aastal. Samasugust pilti näeme kõigis maades, ka Baltimail. Kõik see näitab, et transporditöölise ja kogu proletariaadi võitluse peatakestaja-

teks on sotsfischistlikud ametiühisuslikud bürokraadid, kes on kapitali otsekohesed agendid.

Merimeeste ja sadamatöölise streig'riikumist õiglaselt on juhtinud, ainult nende pahempoolne ametiühisusline opositsioon, ainult tema on wankumata juhiks töötawate hulkadele nende wõitluses kapitalistide pealetungidele ja sotsfaschismi jõhkrale äraandmisele. Transporditöölise ees seisab ülesanne: weel aktiivsemalt wõidelda rewolutsioonilise wäljapääsu eest kriisist, üleskutsuda kõige aktiivsemale wastupaneku organiseerimisele igat transpordi proletaarlast ja asuda leppimata wastupealetungile. Selleks tuleb kõige esiteks: minema kihutada, häbiposti naelutada sotsfaschistlikud äraandlikud ametiühisuste bürokraadid, kes tööliste huwid kapitalistidele, laewaperemeestele maha müüwad ja organiseerida rewolutsioonilised wõitlusorganisatsioonid, kindlustada rewolutsiooniliste ametiühisuste organisatsioonide mõju.

Ühine merimeeste ja sadamatöölise wäerind kogu töötawate hulkadega! Rahwuswaheline solidaarsus ja wennalik abi kõigi maade transporditöölisele nende wõitluses kapitalistide pealetungiwastu! Weel aktiivsemale wõitlusele rewolutsioonilise wäljapääsutee eest kriisist!

Elagu proletariaadi isamaa — Nõukogude Liit!

RAHWUSWAHELINE SÕJAWASTANE WÕITLUS-KONGRESS AMSTERDAMIS

27—30 augustini peeti Amsterdamis rahwuswaheline imperialistliku sõja wastane kongress. Silmapilgul, mil kõikides imperialistlikkudes riikides algas palawlik sõja ettevalmistus, silmapilgul, mil Willi Münzenbergi sõnade järgi «Tschapeis põlesid majad, mil Jaapani granaadid purustasid Sshanghai hiina kaitsekraawe, langesid wastastikuselt Mandshuuria wäljadel hiina ja jaapani sõdurid — jaapani kapitalismi kasuks» — lendas üle terve maailma üleskutse sõjawastaseks kongressiks, millele alla olid kirjutanud parimad mõtlejad Henry Barbusse ja Romain Rolland.

See sõjawastane kongress otsustati esialgselt ära pidada Genfis — Rahwaste Liidu asupaigas. Kuid Schweitzi walitsus — truu koorilaulja teiste imperialistlikkude walitsuste hulgas — ei annud selleks luba.

Luba kongressi pidamiseks saadi lõpuks Hollandi walitsuselt ja sedagi ainult kitsendustega. Nõukogude Liidu delegatsioonile, kuhu kuu-

lusid Maksim Gorki, Karl Radek, akadeemikud, Joffe, Fedorof ja t., keelati Hollandi walitsuse poolt kongressile tulekuks wiisade wäljandmine.

Sama järjekindlat takistust kongressi kokkukutsumiseks awaldasid kõige maade imperialistlik kodanlus, II Internatsionaal, reformistlikkude ametiühisuste bürokraatia. Hooilmata kõigist nendest wastuseismistest, sabotaashist ning üleskutsetest kongressi boikoteerimiseks peeti kongress seniolematul rahwuswahelisel ulatusel.

See kongress näitas kõige esmalt seda, et kaswawat imperialistlikku sõjahädaohtu ja kawatsusi Nõukogude Liidule sõjariistus kallale tungida, arwestatakse tõsiselt mitte ainult tööliste, waid ka talupojaskonna ja töötawa intelligentsi laialdaste hulkade poolt. Kõikides nendes kihtides on lewinemas arusaamine, et Rahwasteliit on üks hädaohtlikumiatest sõjasepitsuse asukohtadest, et desarmeerimise konwerents, mis Hendersoni, s.o. II Internatsionaali juhi, eesistumisel Genfis koosolekuid pidas ja kõik Nõukogude delegatsiooni ettepanekud tõelikuks desarmeerimiseks, tagasi lükkas — ainult eesriideks, mille taga imperialistlikud sõja ettewalmistajad korraldawad uusi plaane uueks maailma ümberjaotuseks.

Kongressi kokkukutsumise eel püüdsid kodanlus ja ta sotsiaaldemokraatlikud käsikud asjatult hulki weenda, et uue maailmasõja hädaoht on wiimastel kuudel wähenenud, et see olewat rewolutsiooniliste tööliste poolt asjatult suurendatud, kuna otsekoheks häireks polewat mingit põhjust.

See sõjahädaohu peitmiskatse ei läinud neil korda, sest miljonid töölisel, talupojad ja haritlased, kes delegaatide walimisest ja niisama ka kongressi ettewalmistamisest ja organiseerimistöödest osa wõtsid, heitsid kodanlistele prowokaatoritele teadlikult näkku awaliku tõe: teie waletate, sõda läheneb ja teie walmistate seda ette!

Amsterdami kongress wäljendas ka seda, et hulgal, olles teadlikud sõjahädaohu üleskerkimisest, on teadlikud ja sõjakoledustest ja kannatustest, mis kaasa toob sõda inimsoole ja, et nad oma jõudu tahawad tööle rakendada wõitluseks selle hädaohu wastu. Ja mitte ainult seda ei wäljendanud Amsterdami kongressi eelne hoogtöö ajalehtedes ja palju rohkem weel miitingutel ja hulgalistel koosolekutel saadikute walimiseks, waid ka selgitas hulkadele loosungeid, mis wõitlust sõjahädaohu wastu aitawad muuta wõitluse osaks imperialismi wastu üldse, sest imperialismi ikke all on sõjad ja orjastatud rahwaste sõjariistus mahasurumine paratamatud.

Amsterdami imperialistliku sõjawastane kongress heitis üle terve maailma heleda walguse neile hulkadele ja abinõudele, millele tuleb rajada rahwuswaheline sõjawastane wõitlus. Kongressi täielikus üksmeeles leiti, et kommunistlik internatsionaal on esimesena maailmale tõestanud, et sõda on kapitalistliku ühiskonna wili ja, et sõja wastu wõib tagajärjekalt woi-

delda ainult siis, kui wõideldakse korra wastu, mis sünnitab weriseid katastroofe.

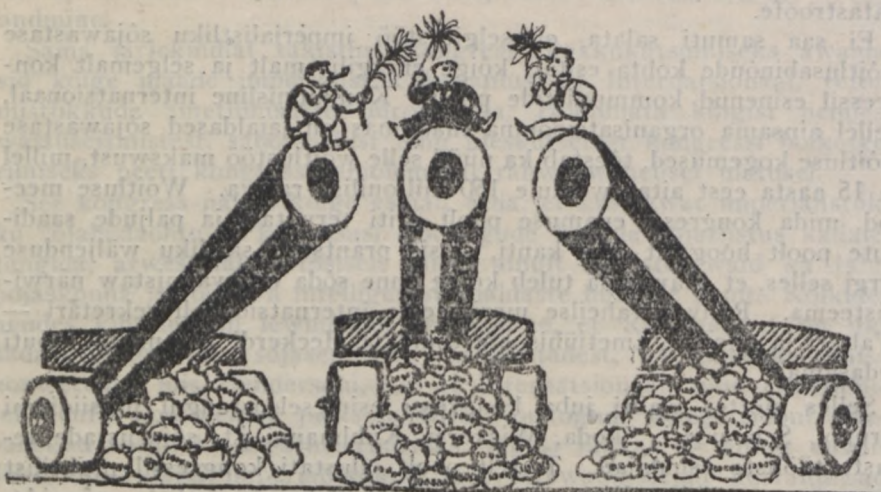
Ei saa samuti salata, et selgitustöö imperialistliku sõjawastase wõitlusabinõude kohta esitati kõige energilisemalt ja selgemalt kongressil esinenud kommunistide poolt. Kommunisline internatsionaal, kellel ainsama organisatsioonina maailmas on laialdased sõjawastase wõitluse kogemused, tõestab ka nüüd selle wõitlustöö maksust, millel ta 15 aasta eest aitas wõidule 150 miljonilise rahwa. Wõitluse meetod, mida kongressi enamuse poolt eriti terwitati ja paljude saadikute poolt hoogsalt ette kanti, seisis prantsuse saadiku wäljenduse järgi selles, et «häwitada tuleb kõige enne sõda ettewalmistaw närvisüsteem». Rahwuswaheilse merimeeste internatsionaali sekretäri — Walteri ja punaste ametiühisuste esindaja Heckerdi aruannetes nõuti sedasama.

Selles mõttes waliti juba kongressi esimesel istangul presiidiumi Kruppi, Schneideri, Skoda, Wickersi, Kuhlmanni j.t. sõjariistade tehaste töölise esindajad. Teiselt poolt, alustati kongressil praktilist sõjawastast tööd paljude tööstusöölise rahwuswaheliste nõupidamistega. Moodustati side metalli-, keemia- ja transporttöölise wahel, et sellega sõjawastast wõitlust kõige hädaohlikumatesse paikadesse kanda.

Edasi, nõuti laialdast wõitlust sõja wäljaminekute wastu. Sõja wäljaminekute all militaristlikkudes riikides ei tule mõista mitte ainult eelarwetes kindlustatud summe, waid ka laenusid, mis fashistlikkudele ja nõukogudewastastele riikidele antakse, nagu näiteks Eesti.

Kongressil tehti kindlaks, et sõjawastase wõitlusega peab kaasas käima ka wõitlus fashismi ja poliitlise reaktsiooni wastu, samuti ka asumaade orjastatud rahwaste aktiivne toetamine. Mahasurutud rahwaste esindajate wastuwõtt kongressil näitas, et kongressist osawõtjate keskel sel alal mingisuguseid lahkuminekuid ei olnud. Terwitades tormiliselt Belgia streikiwate töölise esindajaid, kriipsutas kongress üksmeelselt alla, et majandusline wõitlus palkade eest, on osa wõitlusest imperialismi wastu, jõudude wastu, mis tekitawad seda.

Kongress ei piirdunud aga mitte ainult selle kindlaks tegemisega. Määrati kindlaks ka need rahwuswahelised teed, mis wiiwad otsekohesesse wõitluse sõjaga. See on tee, mida mööda on käinud enamlased, Mustamere Wene laewastiku madrused, mida mööda sammuwad ka tänapäew Jaapani ja Hiina rewolutsionäärid. Kongressil kanti ette üleskutseid Jaapani rewolutsionilistele töölisele ja sõduritele ja soowitati seda kangelaslikku wõitlust, mida edasi wiiwad Kauge-Ida rewolutsionäärid, eeskujuks tervele sõjawastasele wõitlusele. Prantslaste poolt tuletati meelde sõdurite wastuhakkamisi Champagnes 1917 aastal ja Pariisi ringkonna metallitöölise streike. Vaillant Couturier tuletas meelde rewolutsioniliste kirjanikkude ülesandeid ja osa wõitluses sõja wastu.

Genfi rahupalmid

Mitmekuuilised lehmakauplemised relvastuse vähendamise, või selle ülemmäära kindlastegemiseks üksikutes riikides lõpesid wastupidiste tagajärgedega.

Kõige teravamalt aga mõisteti kongressi poolt hukka Genfi «rahutöö». Amsterdami kongress astus mõni nädal peale Genfi desarmeerimise konverentsi täielikku luhtumist kokku. Pärast Genfi konverentsi awati kõik ukсед ja aknad sõjariistustamiseks, ning algas täieline võidujooks relwade muretsemise järgi. Amsterdami kongress kogunes lõpuks kokku pärast II Internatsionaali täidesaatekomitee halekuulsaid nõupidamisi Zürichis. Sellepärast on täiesti mõistetaw kongressist osawõtjate täielik hukkamõiste Genfi «rahuasutuste» ja II Internatsionaali poliitikal, mis wiib uute sõdade tekkimisele.

Seni olematult uus sõjawastane faktor Amsterdamis oli järgmine: kongress näitas jõude, mida võidakse üle terve maailma imperialistliku sõja vastu mobiliseerida. 2,200 saadikut wõtsid osa ta tööst. Nemad esindasid 30,000 organisatsiooni ja 30 milj. inimest. Heaks ajamärgiks oli see, et kõige suurem delegatsioon oli tulnud Prantsusmaalt, maalt, mille imperialism kõikides sõjaawantüürides juhtiwat osa mängib. Prantsuse delegatsioonis oli 527 liiget, kelledest 40 olid talupojad, 200 unitaarsete ja reformistlikkude ametiühingute esindajad j.n.e. Amsterdami kongressile tulid 374 saadikut, kes kuulusid sotsiaaldemokraatlisse parteisse, kes tulid sinna hoolimata härra Adleri keelust. Paljud nende hulgast wõtsid osa waielusest, mõistes hukka sotsiaaldemokraatlise partei puudumise kongressilt. Genfi sotsiaaldemokraatlise ajalehe peatoi-

metaja Nicole esitas kongressi sotsiaaldemokraatlike ringide poolt resolutsiooni, milles nõutakse rahvusliku kaitse lõpetamist ja N. Liidu kaitsemist, mis peab iga proletaarlase püha kohus olema. Edasi nõuab sama resolutsioon, et rahvusvaheline proletariaat toetaks asumaade vabadusvõitlust. Sotsiaaldemokraatlikud saadikud Amsterdams kohustavad end ühiseks võitluseks, juhuks, kui II Internatsionaali juhatus tarwitusele võtaks nende vastu surweabinõuisid.

Suure huwiga kuulati kongressil üksikute maade ja juhtivate waimutegelaste aruandeid. Henry Barbusse tuletas meelde, et

töölised on tõeliseks võimuks rahu ja võitluse otsustamisel,

sest nende käte läbi luuakse sõda ja sõjamaterjal. Niikaua, kui nad pimedaks jääwad, walitseb sõjaroim üksikute kapitalistide rikastamiseks. Henry Barbusse pöörab kõige maade tööliste poole meele-tuletusega, et nemad need olid, kes maksid wiimase sõja arwe. Clara Zetkin nõuab kongressilt, et seal ei piirduks mitte ainult põhi-mõtteliste awaldustega, waid hulke võitlusele üleskutsutaks sõja

Imperialistid ei wäsi kunagi tapmast,

sest ka tänapäewal langewad Ameerikas, Aasias ja Mandshuuria wäljadel imperialistide sõjaohwriks tuhanded töölised.

Sest «isamaa kaitse» suitsukatte taga on kapitalistid oma kasusaamiseks kõige hirmsamaid tapatalguid korraldanud.

ettewalmistuse wastu, ükskõik, kas sünnib see tehastes ehk sõjavarustuse transporteerimisel. Kongress peab awaldama üleskutsu marsside, demonstratsioonide, massistreikide ja wõitluste esilekutsu- miseks. Kui on otsustamisel wõitlus kapitalismi ehk sotsialismi eest, siis ei tohi hoiduda imperialistliku sõjawatsases wõitluses äär- miste abinõude tarwituselewõtmisest. Iga wäiklane kahtlus wõidu- rikka proletariaadi jõusse, peab otsustawalt tagasilükatama. Mitte kartlik kõhklemine ega tagasitõmbumine ei kindlusta wõitu, waid julge pääletung.

India rahwuskongressi esimees Patel teatab, et

India on tänapäewal üleujutatud sõjaroimadest.

Inglise imperialism peab seal sadandete miljonite indulaste wastu kõige julmimat tapatalgut. Igapäew niidawad Briti kuulipildujad ja püssid sadandeid inimesi ja igapäew tapetakse inimesi Briti aeroplaa- nidelt allawisatud pommidega. Enam kui 100,000 meest, naist ja last waewlewad türmides. Seadused on kõrwaldatud, nende aset täi- dawad sõjaaegsed korraldused. Üleindialine rahwuskongress, mille esimeheks on Patel ise, wõib oma istanguid ainult põrandaall pidada, ajalehed on mahasurutud, nende kallal määratseb tsensur. Tõde, mis walitseb Indias, ei tohi maailmale teatawaks saada.

Hallipäine Jaapani rewolutsionäär Sen Katayama

teatab, et jaapani töölised ja talupojad wõitlewad kangelaslikult jaapani fashismi ja militarismi wastu. Nemd wõitlewad demonstrat- sioonide, streikide, sabotaashi ja ikka enam ja enam awalikumaks ja werisemaks muutuwate kokkupõrgetega sõjariistus wõimuga, nii- sama hästi Jaapanis kui ka Mandshuuria sõjarindel. Nendele kange- lastele Nõuab Sen Katayama kongressilt rahwuswahelist abi ja soli- daarsust.

Katayama kirjeldab hirmsaid surweabinõusid, mis jaapani walitsu- se poolt tarwitusele wõetakse rewolutsioonilise liikumise wastu. Sa- genewad surmanustlused, sagenewad timukatööd, sagenewad fashistlikud wägiwalla aktid. Sen Katayama lõpetas oma ettekande järgmiselt: «Seltsimehed, läheneb uus maailmasõda, ei, ta on juba alanud Jaapani imperialismi läpi Hiinas. Juba käesolewal suwel kawatseti kallaletungi Nõukogude Hiinale. Kauge-Idas oli kõik juba walmis, ainult Läänes ei õlnud lõpetatud weel ettewalmistused. Lõ- puks sundis Nõukogude walitsuse rahupoliitika pääletungijaid tagane- ma, kuid see oli ainult silmapilguks.

Sõda on alanud, kuid üle terve maailma kaswab ka sõjawastane liikumine. Tschapeis ja Mandshuurias wõitlewad sellest osawõtjad kangelaslikult imperialistliku sõja wastu. Saadan neile julgetele par- tisaanidele oma terwitused. Käesolew kongress peab aga muutuma kõige waljemaks protestiks imperialismi walge terrori wastu, rewo- lutsioonilise töölisklassi werise tagakiusamise wastu kõikidel maadel.

Meie peame kuulutama rewolutsioonilise sõja imperialistliku sõja vastu. Ma wõin öelda, et olen pidanud oma wannet, mida andsin Amsterdams 28 aasta eest — ma olen wõidelnud rahwuswahelise proletariaadi solidaarsuse eest. Weel kord tulin ma siia, et sütitada wõitlust Jaapani imperialismi vastu ja ma nõuan maailma proletariaadilt, et ta sedasama teeks. Ma tean, kui raske on näljast kokkuwarisewal tööliklassil wõidelda sõjariistade ja sõjamaterjali saatmise vastu Jaapanisse, kuid ärge unustage, et teid nende relwadega tapetakse ja, et nendega kallaletungitakse Nõukogude Liidule, kes on teie sotsialismi lootus ja kindlustus. 28 aasta eest olime meie üksikutena koos, kuid nüüd on meil Nõukogude Liit maailmarewolutsiooni kindlus, nüüd on meil wõitlew internatsionaal.

Seltsimehed, meie peame terve maailma rewolutsioonilised tööliised organiseerima üheks wõimsaks jõuks Nõukogude Liidu kaitseks. Maha Mikado ja werine jaapani imperialism! Elagu sõjawastane kongress! Elagu Nõukogude Liit ja maailmarewolutsioon! Sellele wastas kongress, kujutamatu juubeldusega.

Meil on ainult üks sõda, sõda imperialistliku sõja vastu!
Meil on ainult üks waenlane, kogu kapitalistide klass!

ITF:i SUUR SÜGISMANÖÖWER

Hiljuti pidasid transporditöölise kollased juhid Praahas suuremat järjekorralist tööliste petmise manööwrit.

8—13 augustini oli ITF:i (Rahwuswahelise Transporttöölise Föderatsioon) kongress. Esitatud oli 38 maad 195 saadikuga, enamuses kõik soojematel kohtadel istujad sotsfaschistlikud ametiühisuste kookrekihi bürokraadid.

Päewakorras seisis rida kôlawaid asju nagu: tööpuuduse vastu ja tööpäewa lühendamise eest wõitlemine, sõja ja fashismi, reparatsiooni ja sõjawôlgade kustutamise küsimused j.n.e. Kuid sisuliselt oli see sinult salakawal pahempoolne sõnadepildumine, et sarnase silmakirjalikkusega rahulolematuid transporttöölisi õhjus hoida.

Milleks muuks seda siis nimetada, kui näiteks tehti käreidaid sõjawastaseid sõnu ja wõeti vastu samalaadne resolutsioon, kuid samal ajal boikoteeriti Amsterdami sõjawastast kongressi, kui räägiti suurel suul «tulewasest sõjahädaohust», kuid jäeti kahe silma wahel praegune sõda Kauge-Idas, Poliwiia ja Paraguai wahel, Nõukogude Liidu wastase interwentsiooni ettewalmistamine j.n.e. Olewik, mis nõuab sirgjoonelisi tegusid, waigiti surnuks, salati maha ja tulewiku pahempoolse ilutulestikuga waigistati töölisi. Et tõesti weenduda, kuiwõrd kaheotsaga mängu siin mängiti, pruugib ainult meelde tuletada, et selle sama kongressi «hing» ITF:i sekretär Edo Fimmen oma Kauge-Ida reisi puhul, õigustas

leitwaisade ees täielikult Jaapani wällutamise poliitikat Mandshuurias. Ta ütleb «Mandshuuria Daily News'is»: «Mina olen igat liiki imperialismi wastu. Sellepärast saan ma aru hiinlaste seisukorrast Mandshuuria asjus. Kuid teisest küljest, ma mõistan ka jaapanlaste seisukohta. Rahwasteliidu nõudmine, et Jaapan oma wäed 16 nowembriks raudteepiirkonnast ära kutsuks, ilma jaapani kodanikkudele julgeoleku kindlustamiseta, on silmakirjalikkus». Nii, nii, eks selles diplomaatlikus sõnademulinas ütle Jaapani «mõistmine» küllalt selgelt, miks kongress jäi kanapimedaks sõja wastu Kauge-Idas ja interwentsiooni ettewalmistusele N.Liidu wastu.

Wähe sellest, kongressil tuli rahu ja rahwuswahelise solidarsuse maski, tagant nähtawale päris awalikud hirwitawad showismi hundi hambad. Kui saksa saadikud nõudsid reparatsiooni maksude kustutamise kohta resolutsiooni hääletamist, ruttasid belglased seletama, et sellest ei wõi üldse kongressil rääkida, kuna see ei kuuluwat kongressi kompetentsi j.n.e. Mis see siis oli? Aga muud midagi kui omamaa kodanliste walitsuste imperialistliku rööwpoliitika wastupeegeldus Praaha ITF:i kongressil. Mitte midagi ütlewa resolutsiooni wastuwõtmine ei päästnud siin asja.

Sõjawarustuse wëdamise keeldumise küsimuse alal ei astunud kongress ühtki olulist sammu.

Küll aga tehti sõnu ja resolutsioonitati fashismi wastase wõitlusega. Kuid meil pruugib ainult meelde tuletada paar-kolm tõsiasja, et näha, kui palju see kõik maksab.

Mõni aeg tagasi sõitsid sotsliku internatsionaali juhid Sassenbach ja Citrin Itaaliasse, et läbirääkimisi pidada koostöö kohta fashistidega. Seega siis, mitte fashistide wastu wõitlemine, waid nendega koostöö otsimine. Weel selgemini sõnades kinnitas sedasama Amsterdami internatsionaali suur liider Albert Thomas: «Sotsialismil ja fashismil on üks siht. Wahe on ainult meetodites». Ja Mussolini näib seda mõistwat, sest alles hiljuti saatis ta agendi wälismaale, et see kaupleks mõned Pariisis elawad sotsiaaldemokraatlikud juhid koju töölisi taltsutama. Ja nagu kuulda, ongi muu seas sots-demokraatliku ajalehe «Aanti» toimetaja ja II internatsionaali täitwa komitee liige Nenni Mussoliniga sõbralikus kirjawahetuses ja teda oodatakse Itaaliasse.

Palgawõitluse

alal piirdus kongress ka ainult silmakirjalikult pahempoolitsewate mittemidagi ütlewate resolutsioonidega. Tööpuuduse wastu wõitlemiseks seati mõnelt poolt üles tööädala kindlaksmääramine 40 tunnile. Kuid rootsi reformist Lindley rääkis sellele rahwuswahelisele aktsioonile kindlalt wastu. Nimelt, Rootsis ei olewat tööpuuduse ega palkade küsimusega asjad sugugi halwad, ja kui nüüd nõuda 40 tun-

nilist töönädalat, siis võiksid Rootsi kapitalistid selles näha provokatsiooni. Nii, nii. Kapitalist on hea sõber, truu naaber, tema kõhtu ei tohi 40-tunnilise töönädalaga lahti ehmatada. See on provokatsioon! Üldiste sõnadega laweeriva resolutsiooni wastuwõtmisega lõpetati küsimus.

ITF:i koorekihi waenulikkus N.Liidule ja tema proletariaadile.

Kaks kongressil esitatud ettepanekut puudutasid ITF:i wahekorda N.Liidu proletariaadiga, kuid nad lükati mõlemad tagasi.

Inglise raudteelased tegid ettepaneku kutsuda N.Liidu transporttöölisi astuma ITF:i, põhjendades seda sellega, et praegusel ajal, kus reaktsioon pühitseb võidukäiku, on eriti tähtis luua ühiswäerind kapitalismi pealetungi vastu. Fimmen astus selle ettepaneku vastu välja, nõudes, et Inglise saadikud wõtaksid selle tagasi. Tekkisid waelused, kus selgus, et wene transporttöölised, enne kui nad tahawad ITF:i astuda, peaksid Punaste ametiühisustega igasugused wahekorrad lõpetama, teiste sõnadega, lahti ütleva kogu rewolutsioonilisest liikumisest. Kõige terawamalt rõhutas seda Belgia transporttöölise delegatsioon. Hääletamisel sai see ettepanek ainult 9 häält poolt.

Kohe peale selle esitasid Tshehho-Slowakkia jõuwankrite ühingu esitajad ettepaneku: ITF saatku delegatsioon Nõukogude Liitu sotsialismi ehitamise ja tööliste olukorraga tutwumiseks. Ka selle vastu astus ITF:i peastaap kindlalt välja. Hääletamisel andsid 703,000 liikme esitajad oma hääled delegatsiooni saatmise poolt, kuna 1.300.000 wastuhääletamisega ka see ettepanek läbikukkus.

Nii näitas ITF:i kongress, et reformistlikud juhid tahawad kindlalt jätkata oma sotsfashistlikku poliitikat. Kuid samal ajal selgus, et lihttöölise hulgas on kaswamas rahulolematuse ja käärimise, mis sundiski juhte pahempoolseid sõnakõlke tarwitama.

T. S.

Maha ITF juhid kui laewaomanikkude truud käsikud!

MERIMEESTE STREIK KANTON—HONGKONGI LIINIL

Schanghai, 22 septembril. Kantonis algasid streiki Kanton—Hongkongi liini aurulaewade meeskonnad. Ühenduse pidamine sellel liinil on juba katkestatud. Homme oodatakse Kanton—Makao liini aurulaewade meeskondade streiki. Streik kuulutati protestiks hulgaliste töölt wallandamiste vastu.

KUIDAS ELAWAD JA WOITLEWAD MEIE WENNAD LÄTI MERIMEHED

Et tutwuneda Baltimaade merimeeste ühinemisega laewaomanikkude metsiku pealetungi vastu tööpalgale, töötingimustele, tööpäewale j.n.e. selleks loeb toimetus tarwilikuks paigutada ajakirja ühe läti klassiwenna kirjutuse, milles walgustatakse läti merimeeste wõitlust ja olukorda. Eesti merimeeste sedalaadsed tutwunemised teiste Baltimaade merimeeste olukorraga, peawad looma kindla liidu ja solidaarsuse üksikute maade wahel ja peawad kaasa mõjuma nende ideede ja otsuste elluwõimiseks, mis vastu wõetud Baltimaade weetranspordi tööliste rewolutsioonilise opositsiooni konwerentsil.

«M a j a k a» t o i m e t u s.

Läti laewaomanikkude püüd, saada wõimalikult kõrget kasu protsenti, pole Läti «wabariigi» algusest peale merimehele wõimaldanud hädatarwilikku elu-ülespidamist. Isegi läti laewasõidu õitseajal (1924—1928), kus otse rööwiti 300—400 % kasu, ei tõusnud läti merimeeste tööpalk kunagi üle 100 lati (4 ingl. naela) wanematele madrustele ja 110 latti (4 naela, 8 shill.) I klassi kütjatele. Noorematel kategooriatel kõikus 60—80 latti kuus. Ajades hunnikutena raha kokku, laewaomanikud püüdsid leida ikka uusi ja uusi teid kasu protsendi tõstmiseks. Sel eesmärgil, alates 1924 a., hakkasid nad üles ostma naeruwäärt odawa hinna eest wanu laewalokse, mis Daanis, Inglismaal j.n.e. olid tarwitamiskõlbmatuks tunnustatud. Nende surnukirstude peale pandi läti meeskonnad, kes ühel samal ajal pidid kerjuse palga eest laewateenistust täitma ja teda remonteerima. Dokkidesse wiidi ainult need laewad, mis enam ei liikunud ja kapiitaalremonti nõudsid. Kõike seda metsikut eksploatatsiooni püüti ülewal hoida ja õigustada rahvusliku paremuse ja Baltimerel üleoleku «ideega», mis olla wõimalik ainult merimeeste ja laewaomanikkude huwide täieliku kooskõla juures.

Läti merimehed ei kuulanud seda laewaomanikkude ööbiku laulu, mispärast need aastad wäljendasid merimeeste suuremat rahulolematust oma eksploataatorite vastu. See rahulolematust wäljendus mitmekordsetes wäljaastumistes üksikutel laewadel kaptenite, laewakompaniide aktsionääride türannia vastu. Nende wäljaastumiste puhul areteeriti tihti merimehi, mõisteti türmi, neediti seal juures isegi raudu. Kuid need wäljaastumised polnud organiseeritud ja sellepärast, waatamata oma õigluse peale, jäid tagajärjeta.

Läti merimeeste ja jõe laewnikkude ühing on olnud äraandjate sots-faschistide juhtida, selle asemel, et kaitsta merimeeste huwe, on wäljas laewomanikkude kasude eest.

Et mitte end lõpulikult paljastada merimeeste ees, selleks tegi ühingu juht-reaktsionäär ja kapo agent Plintmann näo, nagu kaitseks ta merimeeste huvisid, kuid tegelikult walmistas kõige alatumul kombel silmust neile, kes julgesid laewaomanikkude wastu wälja astuda.

Alates 1930 a. majanduskriisi süwenemisega, muutus sotsfaschistidel merimeeste petmine märksa raskemaks.

1921 a. kewadel, peale esimest tööpalba alandamist awaldub kõikidel laewadel leppimatu rahulolematus. Kuid merimehed ootawad wäljaastumise organiseerimist weel Liidu äraandlikkude juhtide poolt. Weel kord said merimehed omal nahal tunda, et nende käest, kes ihu ja werega on ühenduses laewaomanikkudega, pole widagi oodata. Sellest silmapilgust tekib mõte, organiseerida opositsiooni Liidu äraandliku juhtimise wastu, organiseerida rewolutsioonilisi ametiühisuse opositsiooni gruppe laewadel, saadmates, tööborsidel ja igal pool, kus töötawad merimehed, jõetransportitöölised j.n.e. Pidada iseseiswat wõitlust laewaomanikkude pealetungi wastu, armutult paljastada selle wõitluse huwide äraandjaid.

Juba 1931 a. sügisel rewolutsioonilise opositsiooni mõju andis end sedawõrd tunda, et teistkordse palgaalandamise puhul (oktoobris 1931) 10 % wõrra astusid wälja hulgalised laewameeskonnad protestiga, tekkisid osalised streigid j.n.e. Rewolutsioonilise ametiühisuse opositsiooni juhtimisel, waatamata aina süwenemale kriisile, wõitlewad merimehed wisalt iga tööpalba sendi eest. Äraandlikud juhid Plintmann, Silken ja Fruntsowits, ei omanud üldse enam mõju merimeeste üle. Kui nad laewadele tulid, merimehed ei tahtnud neid enam kuulata ja kihutasid rannale. Praegu kaswab opositsiooni mõju alatasa. Waatamata metsikule terrorile, mis walitseb Lätis, rewolutsiooniliste merimeeste wastu, asuwad ikka uued ja uued merimehed opositsiooni liikmeks. Läti merimeeste rewolutsiooniline wõitlusrinne kaswab. Türmide ja areteerimistega ei pane seisma weendunud seltsimeeste wõitlust pealetungiwa kapitali wastu. Edukalt organiseerub merimeeste, sadamatööliste ja jõe laewameeste wastupealetung.

Seda näewad laewaomanikud, kaitsepolitsei ja kogu kodanline riigiparaat, aga sama ka äraandlikud sotsfaschistlikud juhid. Kartes lähinewat, ähwardawat wõitlust, ühinesid kõik reaktsioonilised jõud, alates kaitsepolitseist ja lõpetades sotsfaschistidega weetranspordi töölise rewolutsioonilise opositsiooni wastu. Wõttes tarwitusele wiimse abinõu — terrori — reaktsiooniline läti walitsus sotsfaschistide, Plintmanni ja teiste kaasabil asus areteerima ja türmi toppima aktiivsemaid merimehi ja sadamatöölisi.

Sellele terrorile annawad läti merimehed tugewa wastulöögi. Ühes kogu Läti tööliklassiga wõidawad nad selles wõitluses oma waenlased.

Straume.

DAANI MERIMEESTE DEKLARATSIOON NÕUKOGUDE LIIDU KOHTA

Mõni aeg tagasi tuli daani merimeeste ja sadamatöölise hulkade (reformistlike ametiühisuste liikmed) poolt valitud delegatsioon Nõukogude Liitu, et näha, kuidas Nõukogude Liidu töölised sotsialismi ehitavad. Enne tagasipööramist avaldasid nad deklaratsiooni, milles väimustatud sõnul öeldakse tänu kõigi nähtu eest. Nad on oma silmaga isiklikult Nõukogude Liitu näinud ja võivad kinnitada, et kodanline ja sotslik ajakirjandus teotab kõikide töölise isamaad, Nõukogude Liitu.

Deklaratsiooni sisu on järgmine:

Wene seltsimehed!

Oma külastamise lõpul on meil soow awaldada teile tänu kõige selle eest, mis oleme näinud ja õppinud Nõukogude Liidus. Meie tulime üle piiri süa rahutustundega. Aastate jooksul oli kodanline ja sotsiaaldemokraatline ajakirjandus meid toitnud teadetega teie hädast, poliitiliste wangide tagakiusamisest, töölise surwest, kiriku tagakiusamisest, naiste sotsialiseerimisest j.n.c.

Töölise kultuurmaja «Pjätiletka» Leningradis. Hiljuti valmis saanud nõukogude stiilne ehitis.

On see kõik tõsi? Ei. Meie oleme oma silmaga näinud wastupidist.

Meie oleme teilt ikka ja ikka küsinud ja teie pole wäsinud meile wastamast. Kunagi teie pole wäsinud meile näitamast, mis oleme soowinud näha: teie wabrikuid, lastemaju, koole ja haigemaju. Ka näitasite teie meile wangimaju, kus peetakse kinni poliitilisi wange, mida meie ajakirjandus kujutas piinaasutustena, kuid mis näisid olewat koguni puhkemajadena. Meile jutustati, et nõukogude walitsus on wäikese kildkonna diktatuur töölisklassi üle, kuid meie nägime, et Wenemaa töölisklass on end wabastanud rõhujate ikkest ja praegu hoiab ise enamlise partei kindlal juhtimisel wõimu oma käes. I:se Mai hiigla meeleawaldused ja sõjariistad tööliste käes, näitawad, et nõukogud ei ole üksi tööliste wõimu wäljendus, waid, et töölised on walmis wiimseni kaitsema rewolutsiooni wõite. Meie nägime, et nõukogude wõim ei tähenda sugugi korralagedust nagu meile seni on räägitud, waid et kõik Wenemaa töölised aitawad wiieaastaplaani alusel, ehitada uusi wabrikuid, uusi ettewõtteid, uusi terwishoidlikke kortereid ja et töölishulkade heaolu tõus järjekindlalt kaswab. Meie nägime, et teie juures on kõikjal alaline edu, et tööpuudus on likwideeritud, samal ajal kui kogu kapitalistlik maailm on kistud kriisi ja tööpuuduse willetsusse.

Nüüd on meil awatud silmad, et Nõukogude wastasel walel oli ainult üks eesmärk: petta töölisi, et sellega imperialistide sõja ja interwentsiooni plaanid wõiksid takistuseta teostuda. Nüüd meie sõidame koju, ja hakkame oma maal töötama imperialistlike plaanide wastu. Meie püüame kõik oma jõu rakendada, et daani merimehi ja sadamatöölisi koondada imperialistliku sõja wastu Töölisriigi kaitseks.

Meie töötame teha kõik, et läbiwiia daani merimeeste ja sadamatööliste organisatsioonide otsuse sõjawarustuse wedamise keelu asjus.

Meie teeme laewades ja sadamates kõik, et takistada sõjariistade ja warustuse wedu meie wene ja hiina wendade wastu. Ümberlükamata isiklike kogemuste ja tähelepanekute abil meie seletame oma klassiwendadele, et siin ja ainult siin on kommunistliku partei juhtimisel antud surmahoop kapitalismile. Ja ainult siin sammutakse kindlal sammul meie eesmärgile, sotsialismile.

Elagu maailma sotsialistline riik!

**Daani tööliste delegatsiooni nimel: S. Junge,
A. Jensen, Aage Möller.**

Toimetuse märkus: Seltsimehed, reformistlikest ametiühingutest kui ka organiseerimatud weetranspordi töölised! Otsustage ise! Saatke oma delegatsioonid Nõukogu Liitu! Wolitage nad osawõtma wõidurikkast Oktobri 15 aasta pidustustest. Laske neil waadata, kuidas ehitatakse sotsialismi Nõukogude Liidus. Wõrrelga kaht

maailma süsteemi, waadelge elu Nõukogude Liidu laewadel ja elu teie laewadel. Teie kinnitate: fashism tähendab tööliklassile eksploatatsiooni, nälga, wägiwalda, sotsialism wastupidi: kultuuri, leiba, wabadust kõikidele töölistele.

MERIPROLETAR AADI ÄGE PALGAWÜITLUS

**ÜLDINE LAEVAOMANIKKUDE METSIK RAHVUSVAHELINE
PEALETUNG VEETRANSPOORDI TÖÖLISE NIIGI NARUSELE
NÄLJAPALGALE. MERIMEHED, KALURID VASTAVAD
STREIGIGA.**

HOLLANDI LAEVAOMANIKKUDE PEALETUNG JA MERI- MEESTE VOITLUS

16-st augustist ei maksa enam kollektiivlepingud Hollandi laewades. Laewaomanikud nõudsid merimehe tööpalga alandamist 30 %. See kutsus esile tõsise rahulolematuse niihästi laewameeskondades kui ka juhtkondades. Sellekohastel koosolekutel otsustati alata ägedat wõitlust iga palgaalanduse sendi eest. See otsustaw üksmeel pani laewaomanikud jahmatama ja nad asusid otsekohese wõitluse asemel manööwerdama. Nad lükkasid esialgu palgaalandamise edasi, kuid tunnistasid palgatöö wahekorrad täiesti lepinguwabaks.

Seda tehti sellepärast, et lõhkuda merimeeste ühist wõitlusrinnet ja alandada palku mitmesugustel laewadel mitmesugusel ajal.

Teiseks küljest, taheti laewa munsterolli wõtta tingimus, et kui Hollandis wiiakse läbi palkade alandamine, siis peab see samal ajal sündima ka wõõrastes wetes wõi välismaa sadamates seiswatel Hollandi laewadel.

Reformistliku ametiühisuse keskliidu bürokraadid soovitasid merimeestel selle tingimusega leppida ja sõnakuulelikult laewasõitu jätkata.

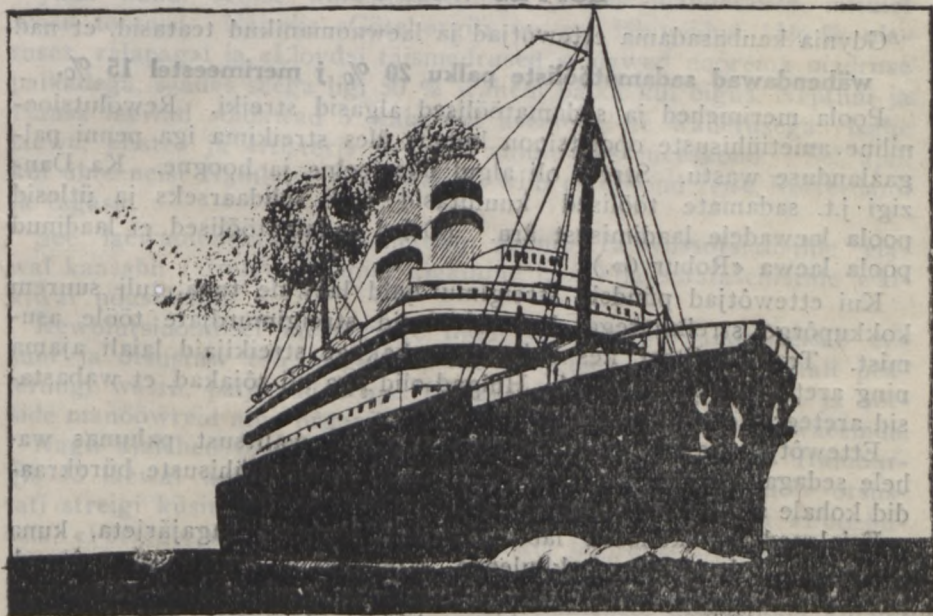
Rewolutsiooniline ametiühisuste opositsioon (JSH) kutsus aga üles nõudma laewaomanikkudelt kirjalikku kindlustust, et nad mitte reisu ajal mingisuguseid palgaalandusi ette ei wõtaks. Kui laewaomanikud keelduwad sarnast kindlustust andmast, merimehed peawad streiki algama ja streigi piketid wälja panema, et takistada streigimurdjate tööle asumist.

Ja, nagu wiimased teated kinnitawad, ongi streik alanud ja haarab üha laiemad hulgad waasa. Üle 10,000 streigija oli teada juba 10 septembriks. Peaaegu kõik laewad, mis Hollandi sadamatesse sisse sõitnud, on streigi liikumisele kaasatõmmatud. Teiste maade merimehed astuwad hulgaliselt ühisesse wõitluswäerinda. Rotterdamis oli saksa, kreeka ja araabia merimeeste koosolek, kus waliti

solidaarsuse komitee. Hiina ja teised merimehed on nõus erakorralisi streigi poste streigimurdjatega wõtlemiseks wälja panema. Tundmatute merimeeste poolt on purustatud mõned wõõrastemaja aknad, mille omanikud olid laewaomanikkude agentideks streigimurdjate wärbeerimisel. Streigi solidaarsuse ulatust näitab

streik suurel ookeani reisijatelaeawal «Rotterdam».

See Hollandi—Ameerika kaubandusliini reisijate aurik oli parajasti lahtisel merel. Kun mehed said teada Hollandis alanud streigist, kuulutasid nad merel streigi wälja ja nõudsid endi saatmist Rotterdami. Kapten tarwitas kawalust — teatas küll, et wõtab kursi Rotterdami, aga tegelikult wõttis Plismouthi. Kuid warsti awastas meeskond pettuse. Algas uuesti streik. Kõigepealt, jätsid töö kütjad, sellejärele teised kategooriad — kokku 308 meest, kuna kogu meeskonnas oli 324 hinge. Kaptenil ei jäänud muud üle, kui streikijate nõudmisele alistuda ja anda uus kurss Rotterdami. Huwitaw siin juures, et ainult laewa I salongis, kus waikis dango ja foxtrott, suhtuti streiki umbusklikult, kuna kolmanda klassi reisijad ei warjanud oma poolehoidu streikijatele. Kuid weel tähelepanuwäärsem nähe oli see, et lahtisel merel streikima hakanud meeskanna areteerimiseks laewale saadetud

Suur ookeani reisijatelaeaw «Rotterdam», mille meeskond pidas mehist streigiwõitlust.

30 meriwäelast wennastasid streikijatega.

Kaptenile ja ohwitseridele oli see ootamata üllatuseks ja nad pöörasid nüüd politsei poole.

Ka rida teisi Hollandi suuraurikuid «Veendam», «Staatendam», «Flandria», «Rhijn» j.t. on solidariseerunud streigile.

Laewaomanikud püüawad hädaliste sõitude jaoks wälismaa laewu palgata, kuid ka nende meeskondi kutsub rewolutsiooniline merimeeste opositsioon üles streikima.

Hollandi merimeeste streigi lewinemine ja rahwuswaheline klassiwendade toetamine on wiinud laewaomanikud teatud määral paanikasse. On juba kuulda, et mõned laewaomanikkude ühingud olewat nõusolekut awaldanud endisi palku edasi maksma. Kes aga streiki takistawad ja äraannawad on reformistliku transporttöölise ühingu juhid, awalikult soowitades kaugemateks sõitudeks munsterdatud laewameestel sõitu jätkata, kokkuleppida j.n.e.

Waatamata sellele, on streigiwõitluse käik seni üksmeelne. Streigi komitee ja rewolutsioonilise opositsiooni peahüüdsõna kõlab: «Kindlustatagu endised palganormid ja ei mingisugust töötingimuste halwendamist!»

POOLA MERIMEESTE JA SADAMATÖÖLISTE STREIK LOPPEB WOIDUGA

Gdynia kaubasadama ettewõtjad ja laewaomanikud teatasid, et nad **wähendaw sadamatöölise palku 20 % j merimeestel 15 %.**

Poola merimehed ja sadamatöölised algasid streiki. Rewolutsiooniline ametiühisuste opositsioon kutsus üles streikima iga penni palgaalanduse wastu. Streik oli algul üksmeelne ja hoogne. Ka Danzigi j.t. sadamate töölised kuulutasid end solidaarseks ja ütlesid poola laewadele laadimisest ära. (Oslos sadamatöölised ei laadinud poola laewa «Robur 6».)

Kui ettewõtjad püüdsid streigimurdjaid laewale tuua, tuli suurem kokkupõrge streikijatega, kes takistasid streigimurdjate tööle asumist. Toodi politsei, kes kaigastega hakkas streikijaid laiali ajama ning areteeris aktiivsemaid. Hulgalid olid aga nii sõjakad, et wabastasid areteeritud politsei käest.

Ettewõtjad sattusid paanikasse ja käisid walitsust palumas wahela sedaga. Saadeti walitsuse ametnikud ja ametiühisuste bürokraadid kohale streiki likwideerima.

Esialgsed sellekohased läbirääkimised lõppesid tagajärjeta, kuna streikijad alandwat kokkuleppe ettepanekut wastu ei wõtnud. Walitsus kuulutas nüüd Gdynia sadamas erakorralise seisukorra wälja ja asetas mõnele laewale meriwäelased peale. Näiteks Danzigi olewale wiljaweole laewale «Slosk» pandi streikijate asemele merikadetid.

See asjaolu, eriti aga ametiühisuste sotsialistlike bürokraatide äraandmise ja walitsusega kokkumängimise poliitika tegi streigile suuri raskusi.

Kuid wastamata sellele, oli merimeeste üksmeelne ja kindelwäljaastumine wälismaa seltsimeeste toetusel selleks jõuks, mis sundis laewaomanikke järelandma ja endisi palku edasi maksma. Sellega on merimehed streigi wõitnud ja laewaomanikkude pealetungi edukalt tagasi löönud.

Poola merimeeste tähelepanuwääriline wõit näitab weel kord, kui petlik ja äraandlik oli sotsfaschistide jutt streigi algul, et Gdynias üldse ei saa streikida, et seal on wali sõjawäeline kord j.n.e. Palgaorjade ühine ja kindel wäljaastumine wõidab ka werise faschistliku terrori ja raske majanduse kriisi ajajärgul.

KA SAKSAMAAL MERIMEESTE PALKADE RÖÖWIMINE PÄEWAKORRAL

Saksa merimehed seisawad jälle üldise palkade alandamise ees. 1. oktoobril lõpeb kolektiiwlepingu tähtaeg ja laewaomanikud tahawad järjekordset

15 % palga rööwimist läbiwiia.

Juba nüüd, senise kollektiiwlepingu juures alandatakse mitmel wiisil töötasu. Näiteks «Göteborgil» on see läbiwiidud 13½ % ulatuses. «Hapag»i ja «Lloyd»i täismadrused sõidawad noorema madruse palkadega, saades seega ligi 50 % vähem palka kui õigus. Neptuni ja Hansa laewad sõidawad 3 wahetuse asemel 2-he wahetusega. Kahe laewa, «Este» ja «Alsteri» peal on ainult üks meeskond. Sel ajal, kui ühte neist Hamburgis laaditakse, wiib meeskond teise Rotterdami ja tagasi.

See laewaomanikkude pealetung sünnib rahwussotsialistide elawal kaasabil (streigimurdmise algamine j.n.e.) ja sotsfaschistide waikiwal nõusolekul.

Rewolutsioonilisel merimeeste liidul «Einheitsverband» seisab ees suur ja otsustaw töö: organiseerida suutelist wõitlust kapitali pealetungi vastu, paljastades igal üksikul juhtumisel hitlerlaste ja sotside manööwreid ning organiseerida igal laewal wõitluse ühiswäerinda.

Nagu ajalehed teatawad, ongi teptembri esimesel poolel Hamburgis 13 laewal walitud tegewuskomiteed. Stettinis «Renaniel» otsustati streigi küsimus jaatawalt. Samasugune otsus tehti ka «Phoebusel», «Perseusel», «Crusaul» ja real teistel laewadel Bremeni ja Emdeni sadamates.

Ühel samal ajal rewolutsiooniline ametiühisuste opositsioon kutsub merimehi üles enne kaugematele reisidele asumist, Hollandi merimeeste eeskujul, nõudma laewaomanikkudelt kirjalikku kindlustust, et palka maksetakse endiste normide järgi edasi. Wastasel korral kuu-

lutawad merimehed streigi. See on selleks, et laewaomanikud mitte wõõrastes wetes ja sadamates ei hakkaks palku alandama.

Läinud aasta oktoobri streigi kogemustest õppinuna, seab end saksa meriproletariaat walmis eelseiswaks otsustawaks wõitluseks.

ITAALIAS ALANDATI MERIMEESTE PALKU 10 %

Itaalia laewaomanikkudele on weel wähe sellest orjusest ja wiltsusest, millesse nad oma merimehed paniwad. Hiljuti lepiti kokku Faschistlise Meritranspordi ühingu ja Faschistlise merimeeste konföderatsiooni wahel uue merimeeste palga wähendamisega 10 % wõrra.

Kui 1922 a. itaalia merimees sai umbes 1,200 liiri kuus, siis faschistlise walitsuse järjekindlal wähendamisel langes see 450 liirini. Nüüdne 10 % wähendamine wiiks selle summa 350 liirini alla. Kuid samal ajal on laewadel sisseseatud sõja wäeline distsipliin. Meeskondi on tugewasti wähendatud. Kui laewal oli warem 45 meest, siis nüüd on ainult 25. Tööpäewa pikkus küünib üle 12 tunni. Sarnase ratsionaliseerimise tagajärjel tõusis tööta merimeeste armee üle 50,000.

Selles olukorras wõeti uus palgaalandamine merimeeste poolt wäga waenulikult vastu. Kuid Faschistline Merimeeste Konföderatsioon, werise wägiwallawalitsuse kaasabil, sai toime wäga salakawala ühiswõitlusrinde lõhkumise manöowriga. Merimehed liigitati. Kaubalaewade meeskondadel teostati kohe palgaalandamine, kuna reisijate ja liinilaewade omadel lükati edasi 15 septembrini. Seal juures püüdis Faschistline Merimeeste Konföderatsioon näidata end merimeeste huwide eest väljasolejana. Kuid Itaalia weetranspordi tööline ei lange enam lõksu. Kümme aastat faschistlist diktatuuri ja faschistlise sündikalismi pettepoliitikat on olnud itaalia merimehe palgaröowimise ja elatistasapinna allasurumise ajaks kõige metsikuma walge terrori hirmuwalitsusel.

Sellepärast hoiab suurem osa itaalia meriproletariaadist põrandaaluse Itaalia Merimeeste Föderatsiooni poole, kes kuulub JSH-sse. Käesolewa palgaalanduse puhul kutsub Föderatsioon üles wastulööki andma 10 %-lise töötasu röowimise vastu ja 20 % palga kõrgendamise eest, organiseerimise- ja streigiwabaduse eest j.n.e.

Pidades JSH poolt näidatud taktikal palgawõitlust, wõitleb Itaalia meriproletariaat ühtlasi werise faschismi vastu, mis walitseb Mussolini põrgus.

Ja Itaalia merimehed, sadamatöölised on ilmutanud wiimasel ajal suurt wõitlustahet. On ettetulnud wäljaastumisi mitmel laewal: ühel laewal wältsas halwa toidu puhul protestistreik 3 päewa. Bari sadamas tööta merimehed ja sadamatöölised korraldasid ühise wõimsa demonstratsiooni, nõudes leiba ja tööd. Et töötuid rahuldada, andsid faschistlikud wõimud neile sadamas tööd. Liwornos oli merimeeste wäljaastumisi ühen-

duses munsterolli muutmisega. Seal samas keeldusid weetranspordi töölised maksmast sunduslikku fashistliku ametiühisuse maksu.

Kõigi maade meriproletaarlaste kohus on igasuguste abinõudega toetada itaalia rewolutsiooniliste merimeeste südit wõitlust fashistlise hüäänega.

ROOTSI SADAMATÖÖLISTE SOLIDAARSUSE STREIK

Rootsi puupapi tööstuse ettevõtjad otsustasid tööliste palku 10 % alandada. Töölised algasid streiki. Stugsundi, Adaleni ja Lulea sadamatöölised otsustasid streikijaid toetada, äraüteldes igasugusest puupapi laewadele laadimisest. Stugsundis, kus streik wältab mitmendat kuud, on töölt lahkunud mitusada töolist. Luleas andsid sotsfashistid streigi alatult ära. Nad lõhkusid sealse sadamatöölise liidu kaheks. Liidu 148 liikmest läks sotside uude ühingusse 70, kes ka sadamas tööd algasid, kuna 78 endisse liitu jääjat kihutati sotsfashistlikkude «juhtide» pealekäämisel sadamast minema.

Adaleni toodi streikiwate sadamatöölise rahustamiseks sõjawägi kohale, kes awas neile tule, haawates paljuid. Mehise teoga sai solidaarsuse streigi puhul toime aurik «Gefle» meeskond, kes ühines streigiga. Kui laewale taheti Stockholmis streigimurdjaid peale wõtta, et neid streikijate tööliste asemele Põhja Rootsi transporteerida, ütles meeskond sellest kategooriliselt ära ja läks laewalt maha. Küll käis sotslikkude ametiühisuste esitaja, Lindberg, mehi manitsemas, et nad saawad wastuhakkamise eest karistatud, tulgu nad laewa tagasi j.n.e., kuid see kõik ei mõjunud. Meeskond jäi maha ja ettevõtjate katsed uut meeskonda palgata, ei läinud korda. Ja ainult mõni aeg peale selle, saadeti laew politsei walwe all ja ta omaniku, «Swea» laewaseltsi, tööta ohwritseridest koosnewa meeskonnaga teele.

Rootsi weetranspordi tööliste solidaarsuse streik näitab jälle kord õppetunnina klassiwendadele teistel maadel, kui laialise wäljaastumiseni wõib ühiswäerinna taktika wiia, kuid samal ajal näitab ta ka seda, et kõige kardetawam, alatum ja hädaohtlikum waenlane tööliste klassiwõitlusel on sotsfashistid.

PRANTSUSE KALURITE MEHINE STREIGIWÕITLUS

Kapitalismi kriisihaiigus wapustas ka kalandust. Kalakonserwi-tööstuses tekkis üleproduktsoon. Sellepärast maksid konserwiwab-rikandid kaluritele wäga wäikest töötasu.

Sardiinide 100 kilo eest maksti ainult 150 franki, kuna kalurid küsisid minimaalse hinnana 300 franki, skumbria eest 200—300 fr., kuna tegelik püügiwäärtus on 520 franki.

Bretoni kaluri teenistus oli kohutawalt langenud, terwelt 80—95 %

selest, mis ta sai veel mõni aasta tagasi. Nälg ja puudus wiisid ta meeletele. Bretoni rannikul wõitlesid üle 25,000 kalapüügist elatawa perekonna puuduse ja näljaga. Sellepärast algasid juba juuli lõpul üle 10,000 Bretoni kaluri mitmes kalasadamas streiki. Nõudmistena seati üles: 1) sardiinide 100 kilo eest 300 franki, skumbriate eest 500 fr., 2) naistoolistel konserwiwabrikus endine palk, 3) täielik tööpuuduse vastu kindlustamine.

Sadanded kalapaadid jäid sadamatesse seisma, kalurid ei liigutanud nootaid ega aere. 15:es kalasadamas walitses rahu. Esialsed waltsuse waleisegamise katsed jäid tagajärjeta. JSH prantsuse sektsioon — Merimeeste ja kalurite föderatsioon toetas ja organiseeris nende wõitlust.

Kalurite wastupannu oli üksmeelne ja südi. Meelewaldutest wõtsid osa ka kalurite naised ja lapsed.

Streik lõppes osalise wõiduga.

Kalapüük ei tasu enam. Paatidel pole rütu merele sõita. Skumbriat wedeleb weel külluses kaldal.

Ei ole kihwtisemat madu töölisele, kui sotsfaschist! Kihuta ta minema juhi kohalt!

EESTI MERIMEES, WÕITLUSSE PALGAALANDAMISE WASTU!

Mitte ühegi teise maa kaubalaewades, peale Hiina ja India, pole nii jõhkrat kurnamist kui Eesti «demokraatliku» wabariigi lipu all sõitwates laewades. Eriti metsikuks on muutunud olukard wiimastel kriisi kuudel. Laewaomanikud otse rööwiwad järjekindlalt merimehe näljapalka, suurendawad töökoormat, pikendawad tööaega j.n.e. Ammuks see oli, kui suruti Tiituse, Silberi kaasaitamisel läbi 10 % palgaalandus. Nüüd walmisdawad laewaomanikud walistsusringkondade kaasabil uuele palga rööwkäigule. Juba lähematel kuudel tahtakse 5—10 % töötasust mahawõtta. Endiste kärpimistega kokku

teeks see 36%—42% 1930 a. palgast. See on otse mõrtsukalik merimehe kõripigistus.

Juba nüüd sai eesti merimees poole vähem palka, kui näiteks skandinaavia klassiwend (40 Ekr. ja 100 Ekr.). Juba nüüd ta orjas pooldäljas oma toidu ja tööriietega kuni 16 tundi päewas tõusikut laewaomanikku. Juba nüüd oli ta kaitseta haiguse, õnnetujuhtumiste, tööpuuduse j.n.e. vastu. Juba nüüd raskendas ta elu ja wõitlust kollektiiwlepingu puudumine ja igapäewane wallandamise hädaoht.

Uus palgaalandus aga suurendaks tuntawalt senist puudust, wiletust. Ta oleks tõusiku-kapitalisti hammaste wajutamine sügawasse meriproletaarlase ihhu. Tollide ja kaudsete maksude tõstmisega tõuseb ka elukallidus, ning murelikult küsib merimees, millega toita, katta oma perekonda.

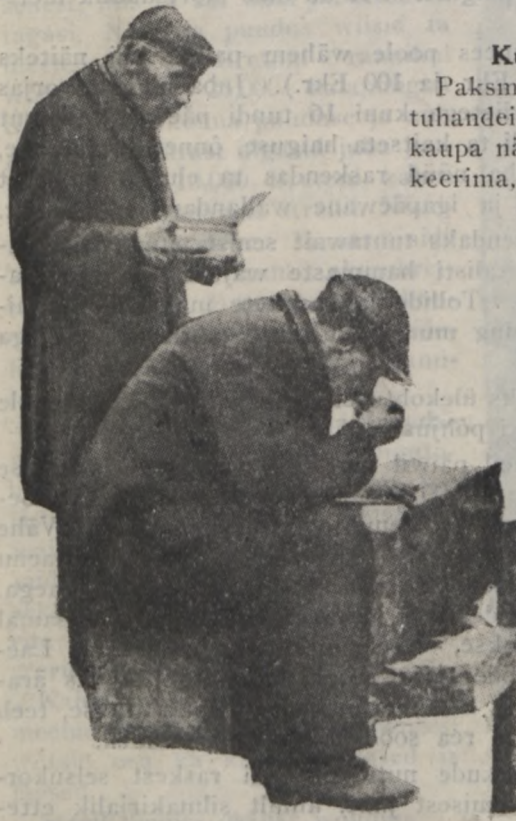
Kas on laewaomanikul selleks ülekohtuseks palgarööwimiseks, peale piirita saagiahnuse, vähematki põhjust?

Ei, kahtlemata ei. Alles neil päiwil tegi teedeminister korralduse wõtta keskasutiste eelarwesse 20,000 krooni krediiti laewaliimide toetamiseks ja 100,000 kr. laewanduse laenufondi täiendamiseks. Wähesellcst, juba mõni aeg tagasi alandati laewandusele antawa laenu protsenti 2%—4% ni ja pikendati riiklikkude laenude tähtaega. Eks ole seega laewaomanikkudel laen peaaegu muidu käes. Samal ajal on vähendatud sadamamakse, — seisumaksu koguni 50%. Laewandusele määratud materjalide sisseweotolli tahetakse hoopis ära kaotada j.n.e. Ühesõnaga, ajal, kus merimehe palka kärbitakse, teeb walitsus laewaomanikule terve rea soodustusi ja abiandmisi.

Sellepärast on laewaomanikkude nutulaul endi raskest seisukor-rast, laewade kahjudega töötamisest j.n.e. ainult silmakirjalik ettekääne, mille warjus puhtakasu suurendamiseks rööwitakse waese merimehe kasinast leiwakanikast tükk tüki järgi ära.

Kui Eesti meritransport tõesti töötab kahjudega, miks siis mahutatakse laewandusse nii palawlikult uusi kapitale. Käesolewa aasta kewadel osteti mitu uut laewa — nagu «Lennuk», «Koidula», «Eestirand» j.t. kogu tonnashis 16,700 tonni. Nüüd, sügisel ostsid Linde ja Ko., Pihlakas ja Martinson jällegi uusi laewu. Kas neid tõesti muretsetakse selleks, et hiljem juure maksa, kahjukannatada?!!

Ei, seda ei tee kõige nõrgema aruge kapitalist mitte. Juba tege-likkus lükkab laewaomanikkude nutulaulu ümber. Sest samal ajal, kui mujal rahwamajanduse aladel tuleb ette sagedaid pankrotti jäämisi, on laewanduse riisiko niiwõrd wäike, et ükski Eesti laewaari pole kriisi ajal krahhi läwel seisnud. Wastupidi, kui «wabariigi» algul oli mitmel laewakontoril ainult mõned purjekad, siis nüüd on neil pooltosinat keskmisest suuremat aurikut, mõni laewaari on kaswanud nii laewade arwu, kui kapitali mahutamise poolest koguni mitmekordseks. On asutatud terve rida uusi laewakontore juure,

Kuiwamaa pommimehed

Paksmaod prassiwad restorranides tuhandeid öhtuga läbi, aga kuude kaupa nälgiw töötu peab tänawal riskeerima, kuidas kord päewa jooksl suud toiduseks saada.

kes kõik edukalt tegutsewad. Kogu Eesti kaubalaewastik on kaswanud algusest peale tänapäewani 10-kordseks.

Millega laiendatakse siis nii hoogsalt laewaärisid? Aga merimehe higipisaratest kogutud mammonaga. Mitte «puudujääkide», waid merimehe palgast rööwitud «ülejääkidega» (lisawäärtusega) ostatekse laewu, asutatakse uusi laewaärisid. Ja selleks samaks otstarbeks tahetakse ka nüüd palku alandada.

Seltsimehed, merimehed, kas laseme seda waikides sündida? Ei, kindlasti mitte.

Meie ei wõi enam petta lasta. Küllalt oleme kannatanut metsikut kurnamist, küllalt raske on praeguse tööpalka orjamine selleks, et lubada uut palgaalandust.

Kuid mis teha? Kuidas oma huwisid kaitsta?

Rumalus oleks arwata, et seda wõiks teha lihtsalt «wabariigi» walitsuse palumisega, mingi erapooletu komisjoni loomiseks nagu seda kewadise palgaalanduse puhul tegi Ü. E. Merimeeste Liidu juhatus.

See ei oleks üksi naitw lapsik enesepettus «armuliku» walitsuse erapooletusest, waid äraandlik wõitlewa merimehe tähelpanu eemale juhtimine tõsistelt wõitluse ülesannetelt.

Meie nägime juba eelpool, et kodanline walitsus ja riigikogu on kapitalistide, laewaomanikkude walitsus ja riigikogu, mitte tööliste, merimehe huwide kaitsjad.

Eks olnud see ometi riigikogu, kes walitsuse pealekäimisel juba kewadel wõttis esimesel lugemisel wastu meeskondade koosseisude tuntawa kokkutõmbamise seaduseelnõu, mille maksmahakkamisel jääb teenistusest, leiwata uued sajad meriproletaarlased. Eks olnud see riigikogu walitsuse algatusel, kes sotsfaschisti M. Marjna allkirjaga pani maksma 1928 a. raktsioonilise «merimeeste seaduse», mis annab laewaomanikule seadusliku õiguse merimeest orjastada, kurnata, mis jätab meriorja ilma igasugusest sotsiaalkindlustusest, tööajannormerimisest, ületundide, terwishoiu normidest j.n.e. Eks olnud see sotsiaal-haridusministeerium, kes jättis merimehed üldhaiguskindlustuse seaduse kawast täielikult wälja. Ja sellelt laewaomanikkude walitsuselt, minna paluma palgaalanduse wastu erapooletut komisjoni, see oleks naeruwäärne pilge.

Sama lapsik-juudaslik on Tiituse kamba teine kewadine nõuanne, et asuda läbirääkimistesse kapteniga, kes olla meeskonna hädadele kõige lähemal, ja kellele tulla selgitada, et meeskonnal on wõimata uute palkadega teenida. «Selgitamine» ja «läbirääkimine» selle, laewaomaniku wolinikuga, ajal, kui on tarwis astuda otsustawaid samme, oleks ajawiite kurnimäng tulekahju ajal.

Nii ei peeta palgawõitlust. Niisuguste nõuannetega wõiwad tulla ainult laewaomanikkude käsikud.

Ja meil ongi teada, et Merimeeste Liidu juhatusel liige Ojassoo on kaitsepolitsei salanuhk., kuna Tiitus kogu aeg prowokatsiooniliselt sammub käsikäes laewaomanikkudega. Mis ausat, tõsist palgawõitlust sarnased tööliklassi waenlased wõiwad pidada, kes on tegelikult laewaomanikkude ja kaitsepolitsei ühiseks wäerinnaks merimeeste endi wastu. Seda kinnitab weel asjaolu, et eelmise palgaalanduse puhul Merimeeste Liidu juhatusel poolt trükitud lendlehekeses öeldakse: kui teie pole nõus uute palganormidega, siis on teil soowikorral wõimalus wastu astuda. Mis tähendawad siin otsustawa ühise tegewuse tarwidusel «soowikorral» on «wõimalus»?

Aga äraandlikku, diplomaatlikku ühisest wäljaastumisest äraütlemist: kes on uute palgaalandustega nõus, sellele surub Tiitus kätt, kes pole, — sellele jätab ta soowikorral wõimaluse wäljaastuda wõi mitte. On see siis liidu poolt organiseeratud ühine wäljaastumine, milleks just liit ongi kohustatud. Kahtlemata, ei.

Seltsimehed, merimehed! Eelseiswa palgaalanduse puhul meie ei wõi enam juudastel Tiitustel, Silberitel lasta endi merimeeste palga-

wõitlust nurjaajada. Asume üle juhtide peade ühise wastupanu organiseerimisele. Moodustame igas laewas, igas sadamas palgakaitse komiteed, kes korraldavad palgawõitlust üldiste nõudmiste alusel, juureli-sades igaüksiku meeskonna kohalikud nõudmised.

Wõtame seal juures aluseks ISH eesti sektsiooni 3 põhinõudmist:

1) Ei ainustki senti palgaalandust! Maksma panna 1930 a palganormid.

2) Koosseise mitte vähendada. Koosseisude suurus ei tohi olla väiksem kui nõuab seda laewa julgeolek.

3) Sotsiaalkindlustus läbiwiia, eeskätt töötü merimeeste toetamine.

Nende nõudmiste alusel ühineme kõik eesti kaubalaewastiku palgarjad ja peame leppimatut üksmeelset wõitlust laewaomanikkude ülekohtuse palgarööwimise vastu. Ainult nii wõime oma leiwanikad nute rööwimiste eest edukalt kaitsta.

Tallinnas, 12 sept. 1932 a.

Merimees.

Mitte sentigi palgaalandust! Anname otsustawa wastulöögi merimehe leiwanikade rööwijatele!

HOIATUSEKS MERIMEESTELE PALGAALANDUSE KORRAL

Palgarööwimine wiiakse harilikult läbi wäga mitmekesiste kawalate wõtetega. Et praegu on kawatsusel uued palgaalandused, siis olgu siin kohal mõn sõna ühest tarwitatawamast laewaomanikkude wõttest.

Kui laewaomanikud ametiühisuste juudasliikude «juhtide» käepigistusel tehtud palgarööwimise otsuse teatawad laewa, mis asub näiteks väliswetes, siis tuleb kapten eeskätt wanema tüürimehe juure, katsub sellele auku pähe rääkida. On see nõus, läheb edasi wanema mehaaniku juure, teeb seal sedasama ning käib niin üksshaawal kõik laewa ohwitsersid läbi. Edasi, ta ei unusta ka bootsmani, puuseppa, dunkemani jt. Kõigile ta soowitab uusi palganorme wastuwõtta, sest wanem tüürimees, mehaanik j.t. olla juba selle vastu wõtnud. Meeskonna juure läheb ta ka üksshaawal, käsile wõttes eeskätt onupoegi wõi merikooli õpilasi, kellele seletab, et kogu juhtkond on juba palgaalanduse vastu wõtnud, kuidas nemadki seda ei tee. Olewat rasked ajad, uut kohta wõimata saada, Aga, endise palgaga teenima jäädes, wõida kergesti aukraadis tõusta, kas «warsti laskuwa» kolmanda tüürimehe wõi bootsmani asemele saada j.n.e.

Nii püüab kapten killustada üksikkokkulepetega kogu laewaperet. Ja kui sellele warem otsustawalt vastu ei astuda, siis waatab warsti ka lihtsurelik madrus, et näe, üle poole peret juba uute palganormide poolt, et ei tea, kas paari-kolme mehega enam maksabki streikima

hakata. Mõistagi, on sarnane waade — käed süles istuma jääda — koguni hukkamõistetaw.

Tarwis oli juba warem tegutsema hakata. Kui sai teatawaks kapteni esimene augu päherääkimine, waja oli otsekohe üldine koosolek, ühes tüürimeeste ja mehaanikutega kokku kutsuda. Koosolekul paljastada kapteni juudasetegude ja otsustada palgaalanduse wastu ühiselt wälja astuda. Selleks walida seal samas palgakaitse komitee, mis on ühtlasi streigi komiteeks ja asuda wõimaluse korral teiste laewaadega, kui ka sadamas asuwa ISH sektsiooniga sidemesse, et saada palgawõitluse ühtlustamiseks ja juhtimiseks tarwilikke teateid ja näpunäiteid.

Pidagu iga laewamees meeles, et ühenduses on jõud, mille wastu purunewad laewaomaniku ja sotsfaschisti ühised palgaalandamise katsed.

Jüri Liiw.

Kütja, mehaanik, radist, dekimees j.t.! Ainult ühise wõitluswäerinnaga lööme tagasi laewaomanikkude pealetungi!

RADISTIDE WALLANDAMISEST

Juba mitmendat kuud elawad eesti kaubalaewastiku radistid wallandamise tähe all. Kokkuhoiu ja ratsionaliseerimise ettekäändel tahawad kasuahned laewaomanikud radistide kohustused panna tüürimehe õlgele. Sellele metsikule wallandamise pealetungile, mis järkjärgult ähwardab rünnata kõiki laewameeste kategoorijaid, oleks tulnud algul kohe ühise merimeeskonnaga kindlalt wastu astuda.

See oli ISH eesti sektsiooni seisukoht, mille ta ka sellekohases üleskutses awaldas.

Kuid bürokraatide löa otsas tammuw radistide kitsas kutseühing jäi lootma märgukirjadele, milleks ainult teiste samasuguste kutseühingute «kaasteadmist» ja «toetamist» sooviti. Arusaadaw, et wesisstel märgukirjadel, kus ainult «kahjatseti» ja «hoiatati», polnud mingit mõju. Laewaomanikud wiisid oma plaanid tüürimeeste-radistide kursuste ja walitsuse toetuse asjus, segamata rahuga läbi.

7-al augustil saadeti radistide organisatsiooni wiimne märgukiri laewaomanikkude ühingule, millele ka mõned teised merimeeste kutseorganisatsioonid alla kirjutasid.

Selles märgukirjas, peale harilikkude «kahjatsõmist», anti laewaomanikkudele 3 päewa aega asja rahulikkuks lahendamiseks. Kui 10 augustiks laewaomanikud seda ei tee, siis tühistatakse lõpingud ja E. radistide ühing kutsub kõik omad liikmed laewadest maha. See tähendab, otsustati astuda samm, mille hukka mõistis ISH eesti sektsioon. Seni pole asja edaspidise käigu kohta muud kuulda, kui, et radistide ühing on saatnud kirjad kõikidele, kohtadel teeniwatele,

radistidele maha tulemiseks. Kas selle peale ka ükski radist on lahkunud, seni ei tea, kuid paljudes laewades sõidawad nad edasi.

On see siis õige wõitlus? Ei. Radistide üksikult omaette wäljastumine laewast lahkumise näol, on just nende kohtade wabastamine kursuselt tulewatele tüürimeestele. See samm aina walmistab rõõmu saagiahnetele laewaomanikkudele.

Ainult kogu merimeeskonna: radistide, kütjate, mehaanikute, deki-meeste j.t. ühisel wäljaastumisel wõib laewaomanikkude jõhkruisele piiri panna. See ühine wõitlusrinne on nüüd seda enam tarwilik, et riigikogu on esimesel lugemisel wastu wõtnud uue laiaulatusliku laewameeskondade koosseisude kärpimise seaduseelnõu. Järelkult, see, mis tabas täna radisti, tabab homme mehaanikut, puuseppa, trimmeri ja teisi. Sellepärast on ja jääb ISH eesti sektsiooni hüüdsõnaks käesolewal laewaomanikkude wallandamise pealetungil: mitte üksikult laewalt lahkuda, waid laewal kogu meeskonna kaasabil wõitluses wiimesni wastu panna!

Sest, üksiku radisti huwid langewad kokku kogu meeskonna huwidega. Ühiselt pealetungi tagasilüües, jääwad laewale niihästi radist kui mehaanik, trimmer, puusepp, dekimees, kuid eraldudes ja uhkelt kooswõitlemisest äraüteldes, wastupidi, wallandatakse radist, mehaanik, j.t. laewaomanikkude kärpimise «hoogtöö» ette sattujad.

KÄSIKÄES RADISTIDEGA! ISH SEISUKOHTADE POOLT!

Leningradi interklubi eesti merimeeste koosloleku poolt wastuwõetud

resolutsioon

Läbiharutades ISH eesti sektsiooni üleskutse, radistide wallandamise asjus tunnistame need seisukohad täiesti õigeks ja ühineme seal ülesseatud hüüdsõnadega. Meie tunnistame laewaomanikkude koosseisude vähendamise täiesti ülekohtuseks ja jõhkraks pealetungiks meriproletaarlastele. Meie tunnistame radistide laewadelt maha wõtmise kapitalistide-inimsööjate ükskõikseks mänguks kogu laewameeskonna eludega.

Meie tunnistame provokatsiooniliseks reformislikkude kutseühingute seisukoha radistide laewadelt mahakutsumises.

Meie tunnistame õigeks ISH eesti sektsiooni seisukohad — radistide laewalt lahkumata ühise wõitluse pidamise kogu laewa perega.

Meie otsustame wõidelda nende hüüdsõnade eest!

Elagu I.S.H!

Maha I.T.F!

* Septembril.

Ei ühtegi wallandamist! Nõuame laewajulgeolekule wastawaid koosseise!

TIITUS EI OIENDA, WAID PROWOTSEERIB.

Jälle kord wõib öelda, et see koer haugatab, keda kaigas puudutab. Merimeeste hulgas räägitakse laialt Tiituse altkäemaksu wõtmise lugudest. Nendest olid mõned sattunud ka omal ajal ilmunud «Tormi eel'e» weergudele. Nüüd on merimeeste liidu «energiline» asjaajaja — südamerahu kaotanud. Juba teist korda wõtab ta selle kohta oma lehwärdjakeses «Merimeeste Teatajas» sõna. Ja peab ütleva, sel'alatul sahkerdajal jatkub jultumust seda awalikult mahasalata, laimuks tunnistada, mis on juba laialiseks poolawalikuks süsteemiks kujunenud. Ja, missuguse ussikawala prowokatsiooniga seda tehakse! Süüdistus polewat sellepärast õige, et kirjasaatjad oma nime ei nimetawat ja warjunimede taha pugewat (Teataja NI). Ühtaegu tõmmatakse närwilikult kaitsepolitsei uksekella: «appi! appi! Kommunistline ajakiri!»

Mis tahetakse sellega kätte saada? Aga otsemat teed kaitsepolitseid merimeeste-kirjasaatjate kallale ässitada. Tahetakse waest merikaru, kes oma hädadest ja puudustest julgeb kirjutada, prowokatsiooniliselt wintsutama hakata.

Seda etteteades, ei saa eriti eesti laewades sõitwatelt merimeestelt nõuda, et nad ilmtingimata oma nime all esineks, sest sarnasel korral jääks palju ülekohut ja mäda waka alla, mida aga ei tohi mingil juhusel lubada. Pealegi, ilmuwad ajakirjades kirjutused harilikult ikka, kas warjunimede wõi nimetähtede all ja Tiituse endagi leheräbalakene «Teataja» oleks ta enda loogika järgi pea täielikult ebaõige, kuna seal enamasti kõik kirjutused on, kas hoopis nimedeta, wõi ainult mittemidagi ütlewate tähtedega allakirjutatud.

Kui aga Tiitusel kangesti sügeleb oma mädapaiseid awalikkuse ees ametlikkude allkirjadega päewawalgele tuua, siis sündigu tema tahtmine. Ka «Majaka» toimetusel on wõimaikl Tiitusele selles asjas edaspidi «wastu tulla».

Juba nüüd, waatamata lühikesele elueale, on toimetus saanud kurnis mitmekesisiseid materjale, millest ka mõned ilmuwad käesolewas numbris. Olgu siin samas ühe daani laewas teeniwa eesti merimehe kiri, kelle nimi seni weel awaldamata jääb, kuid, kes Tiituse wõimupiirist kaugemal olles, seda tarbekorral edaspidi ei keeldu tegemast.

Tiituse kahtlased rahanõudmised.

Lugedes Ü. E. Merimeeste Liidu Teatajast N:o 2 Tiituse õien-dust, et tema pole kunagi altkäemaksu wõtnud ja, et selletaolised jutud on aluseta laim ja wale tema isiku kohta, teatan siin kohal, et minu endaga oli see asi 1929 a. oktoobri kuus, kui

läksin sõitma prantsuse laewa «Grosspierre» peale. Kui hiljem «Baltannikul» teenides Tallinna sadamasse pöörasin, tuli Tiitus minult raha nõudma. Küsides seda küll laenuna, kuid põhjendades sellega, et on mulle prantsuse piirituse laewa koha soku-tanud. Wastasin, et mul raha ei ole, mis peale ta soovis, et ma seda teistelt tema jaoks laenaksin. Kui ta ka sellekohta minult eitawa wastuse sai, siis kadus ta laewalt.

(Allkiri)

Millest räägib see kiri? Aga sellest, et Tiitus on koguni jäme ja pealetükkiw kohtadega kupeldamise eest «laenu» norija. Kas ei wastaks see härra, mis laenud need on, mis ta sel kombel laenab? Kas ja kudas need tagasimaksmisele kuuluwad?

Ei ole ju tööpuuduse ja näljaga wõitlewad kehwad eesti merimehed mõned pangahärrad, kellelt kindla sissetulekuga heal kohal istuja Tiitus tuleb laenu nuruma. Ja kuigi tal tekiks ootamata mõni raha-häda, miks pöörab ta siis wõõra merimehe poole, kui ta rikkad wen-nad ja suguselts wõiks ta kergesti rahapuudusest wäljaaidata. Ei, kümnete kohaotsijate merimeeste käest ei norita mitte laenu, waid üht test raha, mis häiseb üsna halvasti.

Sellepärast ei ole merimeeste paljastustel mitte sihiks Tiituse ole-matut poliitilist isikut häwitada (wist Eeesti Napoleoni) waid armu-tult paljastada seda haisewat mädamülgast, mis kipub lämmatama merimeeskonnas wähegi terve õhkkonna.

Tööpuuduses ja wiletsuses siplew merimees ei wõi sällida oma krae-wahel sarnaseid parasiitlikke waewatäisid.

Toimetuse liige.

WEEL SAAREIDEST, TIITUSEST JA EESTI KONSULIST

Lisaks «Majaka» eelmises numbris ilmunud kirjutisele — «Jutt Saareidest, Tiitusest ja eesti konsulist Rotterdamis», sai toimetuse weel teiselt kirjasaatjalt sõnumi, mis aina kinnitab üksikasjalikult seda ärawalitud isamaa poegade, -tütarde «õilsat» passitehingu lugu.

Kordamise ärahoidmiseks, ei hakka kirjeldust terwelt äratooma, kuid olgu mõned täiendawad momendid sellest.

Saareide, kelle õige nimi, Nastja Koel-Mets, passil nooren-damise lugu oli sündinud Saaremaal juba enne Rotterdami sõitu, kuhu ta just pasiwõltsimise eest põgenenudki. Kuresaare politsei wõimud aidanud selleks kaasa protokollide kalewi all hoidmisega.

Mis puutub Tiituse «abiandmisse» Saareidele teistkordsel Eestist põgenemisel wõõra nimelise wälispassi saamiseks, kinnitawat muu-seas ka asjaolu, et Tiituselt tulnud, weel siis kui Mets Nastja juures elanud, Rotterdami kiri 100 krooni nõudmisega, millest olla wõi-nud nii arusaada, et keegi on wähe saanud ja wõib larmama hakata.

Mis puutub kolmandasse, peategelasse, Rotterdami peakonsulaadi sekretärisse, siis ei andwat ta merimeestele passi kaotamise korral ajutist tunnistustki hõlpsasti wälja, kuidas andis ta siis Nastja Koel-Metsale ilma millegita otsekohe uue passi?

Kõik see on seletataw sellega, et Saareidel, keda merimehed weel «Lepatriinuks» nimetawad, olla eriline osawus wõimumeestele kaenlaaku pugeda ja sealt, nii seaduslikke kui ebaseaduslikke «wastutulekuid» wäljakaubelda.

Merimehi nõõrinud ta aga oma «Eesti boardingmajaga» tugewasti, tehes äri praak heeringate, turul haisema läinud sealiha ja muu sellesarnasega. «Soliidse» laua hinnaks pannud ta 12 guldnat nädalas. Wiimasel ajal olla Lepatriinut wõimudest puutumata Tallinna tänawatel liikumas nähtud. Ta olewat jälle kord abiellunud ja kanda nüüd mehe järgi Mölderi nime.

Kas pole see järjekordne näide, missugused on «demokraatlise» Eesti «wabadused» ja kellele nad on antud.

Toimetus.

Kibutame minema koerapiitsaga juhtide kohalt Tiituse taolised alatud sahkerdajad!

Merimeeste elu

MERIMEHE NÄLJAPALGAST JA «HÄRRADE» KINTSUKAAPIMISEST

Missugune on meie merimehe tänapäew? Ta on: laewaomanikkude surwe, näljapalkade kärpimise, wallandamise hoogtöö, Merimeeste liidu juhatuse äraandliku tegewuse, onupojapoliitika, Tiituse sahkerdamiste, sotsfaschistide kodanlise wägiwalla toetamise j.n.e. tänapäew. Ei midagi head. Eriti muret sünnitab aga palgaalandus. Juba

senine palk

oli suremiseks palju, elamiseks wähe. Näiteks, meie, eesti wälisõidu aurulaewadel teeniwad tulemehed, saame kuus 55 Ekr. ja 2 inglise naela. Kaks naela läheb kohe söögiks ja wahel isegi enam, olenedes, kus laew end prowianteerib.

Põhipalgast 55 Ekr. tarwitab merimees enda igakuuliste hädatarwilikkude wäljaminekute rahuldamiseks kõigewähem 25 krooni. Ülejäägi 30 krooni saadab ta perekonnale. Waatame nüüd, kuidas perekond sellega wälja tuleb. Korterit eest peab, odawalt rehkendades, 15 krooni kuus wälja panema. Küttekuluks läheb 4,5 kr., walgustuseks 1,5 kr., siis perekonna sauna, seebi, arstirohtude, igasuguste maksude j.n.e. arwel — vähemalt 5 krooni. Kokku 26 krooni.

Kuid, järele jääb kõigest 4 krooni (30—26 kr. = 4 kr.) — ja meie

pole veel perekonna toitmist ja riietamist üldse arvestanud, rääkimata laste kooliraamatutest, ajalehtedest, teatrist j.n.c. Millega siis toita, katta perekonda?

Kuid meie wõtsime wõrdlemisi veel parema palgasaaja, — tulemehe, mis teewad aga need merimehed, kes saawad 23 krooni kuus? Ja neid on ka olemas.

Wõidakse ju teisest küljest wasturääkida, et igal merimehel pole perekonda. Kuid see on järelmõtlemata ütetus, sest kes on praegu küll üksik, wõib kõige lähemal ajal saada perekonna inimeseks. Pealegi, on paljudel poissmeestel-madrustel wanad tööjõetud wanamad toita, keda maksew kodanline kord sõrmeküünewäärtki ei toeta. Kohusetundeline poeg jagab aga oma suutäie wanadega pooleks. Ja see tuleb ka palgast. Siis veel aalealised öed, wennad j.n.e., kes ühelteisel kombel rahalist toetust tahawad.

Kust wõtta aga see, kui merimees saab sellist näljapalka kui praegu, ja sedagi tahetakse vähendada?

Mis päästab meid näljasurma hauakaldalt?

Kas laewaomanikkude härrasmeel ja hale süda? Ei. Just laewaomanikud harutawadki praegu kohwilauas, kuidas uut 10 % merimeeste palgaalandust läbiwiia. Oma klassiwaenlaselt wõime ainult uut poomisnööri sikutamist oodata. Kuid päästa, wõime ainult ise endid. Ühinedes nagu üks mees kindlasse palgawõitluse wäärinda, sunnime tunnistama endi õiglasi nõudmisi ja neid ka täitma. See on õige wõitlustee. Ja selleks on meil waja teha tublisti organiseerimise tööd ning olewaid raskusi ära wõita.

Üks lubamata halb nähe

on meil eesti laewades, et üks osa meestest püüab end «kuidagi moodi päewast päewa» äraelatada, ta tunneb küll kõik need samad hädad, mis teisedki, kuid jäneseveri ei luba teda oma õiguste kaitseks wäljaastuda. Siia hulka kuuluwad eeskätt laewaomanikkude onupojad ja igat liiki sabaliputajad. Nemad jääwad nõudmiste puhul harilikult «erapooletuks» ehk koguni kostawad mõne sõna laewaomanikkude kasuks. Sellega loodetakse omale kohta kindlustada, ja siis, kui see laew seisma jääb, ka teise laewa kohta sokutada. Nende lipukiri on: «las teised nõuawad, — kui nemad saawad, küll siis ka meie saame!»

See osa meeskonnast, kes sageli veel kaunis ninakas, on laewas üheks suuremaks komistuskiviks merimeeste proletaarsel wõitlusteel. Siit, merimeeste endi hulgast, tulewad palgawõitluse lõhkujad ja nurjaajajad.

Kaaslased merimehed! Selle nähtuse vastu peame kõige otsustavamalt wõitlema, meil peab selge olema, et ühesugused töölisoleme kõik ja ühtwiisi puudutab palgaalandamine, pikk tööpäew j.n.e. meid

Tallalakkuja: — «Aulime kapteni härra, kui ma weel kord teie kingad alt ja pealt niin läikima löön, kas tohin siis teie wanemaks paljapaks saada?»

Kapten: — «Püüa, püüa, pojukene, — silm laiemale, kõrw kikiemale, nina sügewamale! Külap siis wõid edaspidi juba mu kuuesaba silitada.»

kõiki. Kes siin teisiti räägib ja talitab, see räägib end ise tööliklasist välja. Mulle tuletawad alati meelde niisugused kurnaja sabakuue silitajad, poisikesi wanal mõisa ajal, kes jooksid, süda kurgu-augus pool wersta parunile vastu, wärawat lahti tegema — kuid said selle eest ainult ühe waskkopika saiaraha, wõi jäeti koguni ilma. Nii on ka meie Peeter Püssi taolised tallalakkujad, kes «härra» ees püüawad kas wõi nahast wälja pugeda, kuid härralt ikkagi muud ei saa, kui iseenda kaasabil läbiwiidud palgaalanduse.

Kaaslased merimehed! Praeguse kibeda palgawõitluse puhul pöörake tõsiselt tähelepanu ka kintsukaapimise paisele, mis meie wõitlust raskendab ja ühist wõitlusrinnet lõhub. Paljastame kintsukaapijate tegewust ja naelutame nad häbiposti!

Tulemees.

ÜLEKOHTUST «LEMBITUL»

Mina, kui rändaja merimees, olen ilmas mõndagi näinud, aga nii kehwa wäljawaadet kui cesti a/l «Lembitul», pole trehwanud kuskil riigi laewas.

31 mail s.a. algas meil tüürimees Tiituse käsul süte ümberlaadimine. Töö, mis pidi üle kella 4 tehtama, pidi Tiituse lubadusel ületunnitööna wäljamaksetama. Meeskond leppis sellega, ja hakkas laadima. Kui aga kord töö sai tehtud, tuleb Tiitus ja teatab, et tema ei wõi ületunde ülesmärkida. Tema olla Käsmu laewas ka nii teinud.

Teine juhus. Kui jõudsiime suwel Inglismaale, tuli 1 juulil palgamaaksmine. Kuid seda tehti nii, et «härrad» kursi wahega taskuraha teenisid. Ka tolliraha loeti mõnel kahekordselt. 1-sel augustil Norras palka makstes, tõmbas Tiitus tüürimehe palagst I naela maha, kokalt 10 shillingut, tulemees Kuusikult kahekordse tollimaksu, teki-mees Männapsoolt 4 ületunni raha j.n.e. Peale selle N. Liidu sadamates tehtud ületunnirahadest-tugewa protsendi, kuna N. Liidu walitsus maksab ületundide cest I shilling tunnis, aga Tiitus jätab iga shillingu pealt 4 pensi omale. Nii aetakse meeskonna higiwaewast tüsedad summad kokku. Ega muidu Tiitus jõuaks oma naisele teenijat pidada. See on kõik merimeeste nõõrimise raha.

Wana merimees.

«KAJAKA» MEESTE KALLIST SÖÖGIST JA «KÖWAST» PALGAST

Eesti «suuraurik» «Kaiak» tegi wiimasel ajal sõitusi Wahe- ja Mustamere sadamates. Töö oli meestel kibe ja orjus raske. Kui siis kord kurikuulus kapten Orawas hakkas meestele arweid õiendama, selgus, et mehed on reisude puhul rohkem ärasõõnud kui teeninud. Palgasaamisest polnud juttugi. Eks ole see jälle üks ilus näide, kuidas laewaomanikud töötawad «puudujääkidega» aga merimehed «ülejääkidega». Ühed ostawad laewu, teised ei saa palgast sõõnukski.

JÄLLE 30 LAEWAMEEST JÄI LEIWATA

Wallandamise «hoogtöö» jõudis ka weeteede walitsuse laewadeni. Kolme laewa, «Loodi», «Pirita» ja «Reserwi» meeskonnad olid juba warakult üles öeldud. Laewad jäid seisma 1 septembrist, jättes leiwata kokku umbes 30 meest.

Weeteede walitsuse laewadest jääb walwelaewana weel tööle üks «Sekstant».

PIDU KATKU AJAL

ehk

MUGAWUSTE KLUBI.

Praegu on käimas üle ilma kibe palgawõitlus. Laewameeskonnad tõmbawad seks kaasa ka juhtkonnad, et ühiselt edukamat võitlust pidada palgaalandamise, ratsionaliseerimise j.n.e. vastu. Ja koosammumine on annud häid tagajärgi.

Teisiti mõistsid aga tänapäewa ülesandeid need Tallinna kaubalaewastiku ohwitserid, kes 17 s.k.p. asutasid fashistliku kólaga «Eesti Rahwusliku Kaubalaewastiku Ohwitseride Klubi». Sellega tahetakse «inglise eeskujul» ohwitseri madrustest eraldada ja nende tähepanu terawnewalt klassiwõitluselt eemale juhtida. Milleks muuks oli tarwis seda eriti allakriipsutada, et klubi «ei juurdle poliitiliste ja majanduslikkude küsimuste kallal», et tema eeskawas seisab ainult «mugawate kooswiibimiste», pidude ja inglise eeskujuliste traditsioonide kaswatamine.

Eks sellega ole öeldud, et sa «kõrgesti ärawalitud ohwitser» hakka õige jalgakeerutama, orgijaid pidama, kui ähwardaw palgawõitlus ukse ees, külap siis oled ise hädaohu vastu pime ja ei lase ühise võitlusrinde loomiseks ka lihtsurelikku madrust üle klubi läwe «mugawuste riiki».

Nagu kuulda, seisab selle rahwusliku prassimise klubi eesotsas esimehena merimeestele omamoodi kuulus kapten Wichmann ja juhatuse liikmetena: Paal, Weber, Stamm, Horst, Werendel ja Eltring.

Merimees, tea mis selle klubi siht ja eesmärk on!

LAEWAOMANIK POLE MEHAANIKULE SÖBER!

2-sel sept. oli E. kaubalaewastiku mehaanikute kutseühingu koosolek. Mõisteti hukka laewaomanikkude kawatsus koosseise kärpida, sest see oleks palgakokkuelpe rikkumine ja poleks kougeltki õigustatud hädakisaga «rasketest aegadest» ja madalatest prahi hindadest. See on ainult petlik liialdus. Saadeti ära ka pikem märgukiri E. laewaomanikkude ühingule, ettetuues ülekohtlikku omakasupüüdmist kawatsetawatel wallandamistel, mis puudutab eriti mehaanikuid.

Iseloomustaw oli aga märgukirjale see kitsas tsunfti waimu «pere-meeste sõbralikkus», mis walitsemas kutseühingus. Nimelt, heideti ette laewomanikkudele, kas nad juba unustanud olla aegu, mil nad leidnud märgukirja-saatjatelt toetust endi laenude hankimiseks, laenuprotsentide wähendamiseks j.n.e. Läänud kewadel nad toonud ohwri palkadekärpimisel laewanduse kindlustamiseks, s.t. laewaomaniku kauka kindlustamiseks. Nad «leppisid» kokku teadlikult «ohwri» suuruses j.n.e.

Nüüd aga olla merimehi wallanud pessimism toodud ohvrisse ja muidugi ka laewomaniku sõprusse.

Tõesti, paneb inestama, kuidas tänapäewa palgawõitluse terawusel võib weel rääkida nii lapselik-prowokatsioonilikku juttu mehaaniku ja laewaomaniku wastastikkusest toetamisest, ohwri toomisest j.n.e. Nii võibwad rääkida ainult sõbrad, kuid laewaomanik ja mehaanik pole sõbrad, nad on kalssiwaenlased. Üks on palgaline, teine palgamaksja, üks eksploateeritaw, teine eksploateerija. Mis ühele hea, see teisele halb ja wastupidi. Ennem kass ja koer on sõbrad, kui laewaomanik merimehele. Ei, niisuguse juttudega ei kaitse merimehe huwe. Tänapäew tehakse seda waid sirgejoonelise kindla klassiwoitluse pidamisega.

Mehaanik.

Miks kapten muheleb?

Kugi wälislaewas sõitaw eesti merimees on sume kõrtsi austamise kõrwai oma lesandeks teinud laewas ja interklubides tõrwata töölisliikumist ja Nõukogude Liitu.

Kah-merimees: «Mis kuradi palgawõitlus wõi töölisliikumine... Kuulipildujat... poomisnööri kuraditele! Ja mis ma ütlen, las' läheb sõjaks... Küll ma siis weel Nõukogude Liitu soomusrongiga õ-õ-õpetan!

Kapten-laewaomanik: «Edasi, edasi, kui meelest ära läheb, küll ma siis ette ütlen! (Endamisi:) Jah, õndsad on waimust waesed, sest nende waral seisab taewariik...»

LAEWAOMANIKKUDE KROKODILLIPISARAD PALKADE ALANDAMISEKS WALITSUSE EES.

Merimeeste palkade röövimise libedamaks läbiwiimiseks algasid laewaomanikud kibedaid eelmanööwreid.

Augusti lõpul käis nende saatkond nutunootidega, nende keeles märgukirjadega, Toompeal riigiwanema jutul.

Walati Einbundi ees jämedaid pisaraid, et laewanduskriis olla wiimastel kuudel weelgi raskenenud, prahid langenud j.n.e. Sellepärast olla tarwis «tungiwalt» leida abinõusid eesti laewade täieliku seismajäämise ärahoidmiseks. Seega siis, palkade röövimine on ka abinõu laewade seismajäämise ärahoidmiseks. Üksikasju pole seni küll weel teada, kuid manööwrid näitawad missuguste kawalate wõtetega püütakse palga rööwkäiguks teed ettewalmistada. See on otsekohe kollitamine, — kas lubate meil soowitud abinõusid tarwitusele wõtta ehk me paneme laewad hoopis seisma.

Edasi, pillati pisaraid «ebaloomiulikule» seisukorra üle mis olewat tekkinud laewasõidu alal Wenega. Wenemaa ei prahtiwat enam mitteametlikult eesti laewu, olewat seega sulgenud neile ühe ligidase prahituru j.n.e. Ühesõnaga, Wenemaa ja kommunistid on jällegi süüdi, et laewaomanikkudel laewad kipuwad seisma jääma!

Merimees, õpi tundma oma klassiwaenlase manööwreid, ära lase teda silmist, et ta pealetung sind ei tabaks rumala neitsina.

6556 MERIMEEST

oli riigi statistika keskbüroo andmetel registreeritud k.a. Merimeeste Kodus. Neist oli 383 nais kajuti- ja köögiteenijat, 3937 dekimeest ja 1068 masinameest. Ülejäänud jagunewad teiste kutsete ja juhtkonna wahel.

Merimeeste keskmine wanus on 29,4 aastat.

Palkade suurus alates kaptenist ja lõpetades dekimeestega kõigub 140—23 krooni wahel.

Nii räägiwad ametlikud kroonu andmed. Kuid meil on teada, et kõigepealt, merimeeste pere on märksa suurem kui Merimeeste Kodu registreeritud ja teiseks, on palgad tegelikult weel märksa odawamad. Näiteteks, purjekate peal makstakse päris orjapenne, sakeli alla 23 krooni.

Seega tuleb sarnaseid andmeid alati suure ettewaatuslega wõtta.

Kalurite elu

Kalameeste tõsistele hädadele ei tohi wilistada!

Kalurid, wõitlusse oma õiguste eest!

Üks rängemini kriisi all kannataw kurnatute kiht Eestis on kalurid. Kalahind on tugewasti langenud, turud kaowad üksteise järgi käest ja töötute kalurite arw aina kaswab.

Alles hiljuti tuli järsk lõpp kalaekspordile Berliini, kus kalafirmad keeldusid arweid tasumast dewiiside kontingentide lõppemisel. Ka Poolasse jäi kalawäljavedu hindade languse tõttu seisma, kuna eesti kala omahinnaga wõiks Warssawi turule tulla 81 senti klg., samal ajal, kui Warssawi turul müüakse kala 78 senti klg. Seega, tooks kalaekspord «sõberriiki» Poolasse puhast kahju. Kõige selle tagajärjel, pole ka siseturul kala ülejääke kuhugi mahutada, ja kaluril wõimalusi, millega end elatada.

Kolgarannas ja Peipsiäärsetes kalapüügiringkondades on kümned tuhanded kehwik kalamehed sõna tõsisem mõttes näljaga tõtt wahitimas. Pole warsti enam raha, millega endale ja nälgiwale perele leibagi osta, rääkimata wananenud püügiriistade asemele uute muretsemisest. Riikliku laenu saamine on aga muutunud kalureile absoluutselt wõimatuks. Ja, mis sa laenadki, kui endiste laenude protsente ei jõua tasuda. Oksjoni haamer aga ähwardab wiimsed püünised wõõra omaks kuulutada.

Walitsuse poolt mingisugust wastutulekut pole, koguni wastupidi, weel neil päiwil pani põllutöoministerium uue kalapüügi kitsenduse maksma. Terwe rida kalapüügi kohti kuulutati keelupiirkondadeks, näiteks, Haapsalu-Saunja laht, Lehtma laht, Wihula Naarati jõesuu, siis Rame laht, Walkla jõesuu, Walge (Loksa) jõgi j.n.e. Isegi Peipsi järwel tahetakse kalapüügiks «kindel korraldus» maksma panna.

Ühesõnaga, tõusikute saagijagamise walitsus käib oma püha põhimõtte järgi: anda sellele, kel on ja wõtta sellelt wiimne särkki seljast, kel midagi pole.

Kehwikud kalurid! Kaua kannatame sarnast ülekohtu? Kaua sallime, et pangahärradel, kindralitel ja hallparunitel kustutakse wõlgu, aga meile ei taheta laenu tähtaegagi pikendada? Kaua lepime sellega, et kõiksugu spekulantidele ja liiakasu wõtjatele antakse peekoni, wõi ja muu wäljaweo kinksummasid aga kalurile tahetakse kõiksuguste maksude ja kalapüügikeeluga hing kinnipigistada. Aeg on oma huwide eest wäljaastuda! Aeg on ühesuguste programmi nõudmistega esineda. Meie nõudmiste alammääraks olgu ISH (Merimeeste ja Sadamatöölaliste Internatsionaal) eesti seksiooni nõudmiste alammäärad:

1) Palgaliste kalurite tööpalkasid peab wiibimata 20 % wõrra suurendatama.

2) Tööta kalurile peab riigi kulul toetust maksetama 1,5 kg. päewas.

3) Kehwik kaluri wõlad ja nende protsendid peawad täiesti riigi arwel kustutatud saama.

4) Riik peab kehwade kalameeste ja nende artellide jaoks erilise fondi asutama, kust kehwad kalamehed nootade, lootsikute ja muude kalapüügi riistade ja abinõude muretsemiseks rahalist toetust wõiwad

saada, mis kehwade kalameeste endi poolt walitud komitee sellekohaste otsuste järele wälja antakse.

5) Külmetusmajade, suitsetusruumide ja transportabinõude soetamine riigi kulul, millede kasutamine kehwade kalameeste endi kätte peab antama.

6) Kalapüügi piirkondadesse tulewad wiibimata päästejaamad ehitada.

7) Ühesuguse töö eest peab iga kalur ühesuguse osa püügist saama.

8) Palgalised kalamehed peawad iga kuu 6 puhkepäewa saama.

9) Kõik senini kehwade kalameeste peale pandawad igasugused maksud tulewad wiibimata ära kaotada.

10) Kõik palgalised kalamehed tulewad kalapüügi hooaja lõppemise järele nende töötaoleku puhul riigi ja ettewõtjate kulul kinnitada ja abirahasajate hulka arwata. Kehwade kalameeste tööasjade ja kalapüügiriistade kinnitamine peab riigi ja ettewõtjate kulul sündima (nagu paadid, wõrgud j.n.e.).

Nende nõudmiste eest astume wõitlusse!

EESTI PIIRITUSEKUNINGATE «HEERINGALAEWASTIKUST»

Asi, millega eesti «majandusmehed» wiimasel ajal uhkustawad, on n.n. heeringalaewastik.

Endised piiritusekuningad, kel senise äriaga enam hästi ei wõidanud, wõõpasid oma laewad üle, ristisid nad kõlawate eesti randade nimedega — «Harjurand», «Läänerand», «Wirurand» j.n.e. ning kihutasid Islandi alla heeringaid püüdma.

«Ettewõtlikud» mehed, nagu kodanline ajakirjandus neid nimetab, on mängu pannud 50 miljoni senti, wõrkudeks üksi 3,5 miljoni senti, kuna 7,200 tonnilise emalaewa «Eestiranna» eest samuti kõhuka summa. Nüüd tahetakse see raha lühikese aja jooksul suurte kasudega tagasi teenida.

Ja, nagu laewastiku Tallinna tagasisõidul selgus, ongi seda «tagasiteenimist» tugewasti meeskonna turjal «sooritatud». Nii hästi wiletsa palga, wäsitawalt pika tööaja kui ka ebaõiglase toitlustamise teel. Piiritusekuningad on halastamatud kurnajad. Töö on wahel nii raske ja kibe olnud, et pole saanud puhkust hulgal ajalgi.

Suurem osa heeringa püüdjaid makseti Tallinnas maha ja nad lähewad tööbörsile töötatöölise peret jällegi suurendama.

Kuid eesti kodanlus ise on wasikawaimustuses oma «rahwusliku uhkuse» üle, — wiisakalt unustades müidugi oma kangelaste senise äri sulisewaga. Nüüd wõeti neid sadamas koguni lipu ehtes wastu, kuna kewadel wäljasõidul pastor Sommer käis Geneetsareti järwe kalapüügi jutlusega neid teele saatmas.

STREIK HEERINGALAEWASTIKUS

Heeringalaewastiku tootlustamine ja selle arwestamine sünnitas juba algusest peale põhjendatud nurinat. Sellekohase lepingu alusel pidid kõik heeringapüüdjad äratarwitatud toidu kulud solidaarselt maksma. Kuid see võimaldaski kuritarwituse laewaomanikkude poolt, kes selleks isegi endi «kasudekaitsja» ladhoidja oli laewale pannud. Kõigepealt, toiduainete wäljakaalumisel juba nõiuti mõnesuguste konksudega kaalulauale rohkem kui seal tõepoolest oli. Edasi, osa meeskonna toidust, mille eest kallist raha makstud, tarwitati heeringaparwedele söödaks — ja seda meeskonna arwel. Kolmandaks, see toit, mis lõpuks kätte jõudiski, ei wastanud wäärtuselt nõuetele. Kogu aeg aeti tootlustamise asja nagu mingi saladuse kätte all, nii et meeskonnale ei esitatud isegi äratarwitatud toidu arweid. Sarnane olukord tekitas kogu heeringa laewastikus tõsist nurinat ja üldist töötõrkumist. Näiteks, «Harjuranna» kalurid ütlesid söepunkerdamisest ära ja kuulutasid wälja streigi, nõudes asjasse selgust ja äratarwitatud prowiandi kohta kuu arweid. Streik oli kaunis üksmeelne ja kestis seni kui emalaewa tüürimees Liimann seletuse ja arwetega tuli.

Ka mujal laewades oli sel alusel töötõrkumisi.

Eks näe, missuguste trikkide ja ülekohtuga kodusadamas lõpuarwete tegemisele asutakse, sest töötasu leping on sedawõrd weniw ja kaheotasaga, et võimaldab ettewõtjatele suuremat laweerimist.

Heeringas.

KALURID, SEDA EI TOHI OLLA!

Wiimasel sisewete kalurite organisatsioonide nõupidamisel peeti soowitawaks walitsuselt nõuda töötähtsatele määratud summadest juuremaksu kuiwatatud tindikala eksporteerimiseks. See otsus on tahe wõtta sellelt, kel endalgi midagi pole. See on häbistaw!

Et kalurite üldise wiletsa seisukorra parandamiseks on tarwis toetussumme, on päewaselge, kuid selleks tuleb kaluritel endil nõuda eelarwesse wastaw toetusfond, mitte aga töötute osa tahta, kes weel isegi pole eelarwe korras senti näinud. Pealegi kui need summad satuwad hangeldaja eksportööri kätte, pole kehwikul kalamehel sellest otsekohe vähematki loota.

Sellepärast, kehwik kalamehed, nõuame endile töötaoleku, lootsikute ja püügiriistade muretsemiseks erilise toetusfondi! Sammume käsi-käes töötutega, mitte töötute wastu!

J. J.

Elu sadamates

TALLINNA SADAMATÖÖLISI OOTAB NÄLG

Tööpuuduse tont ähwardab ikka tõsisemalt Tallinna sadamatöölisi. Peale wiimaseid tollide tõstmisi langes kaupade sissewedu järsult. Tööd selle tagajärjel kahanesid tugewasti. Suurem osa artelli päe-

watöölisi pole septembri kuu algul üldse päewagi tööl olnud.

Kuid, kes saabki tööd, selle wäheseid näljapenne, ei taheta ka õigel ajal kätte maksta. Nädalate, kuude kaupa seisawad palgad maksmata. Orjaperemees Liwanowitschil on see nagu paha haigus, et ta tööliste palgad 3—4 nädalat maksmata peab. Ta autojuhtidel oli palk wiimati 2—3 kuud maksmata.

Tööline kannata tühja kõhtu, tee laene, aga Liwanowitschil on tööliste palk kuskil operatsioonis, kannab kõrgeid kasuprotsente. Nii löikab ta weel teistkord töölise higiraha pealt puhtakasu summe.

Sadamatöölised, see on meie waewaga orjatud sentide awalik wargus! Meie ei wõi seda lubada. Kuid üksikult, omaette nurisedes, kaewates, ei löua me ometi kaugele. Isegi kohtus on õigus sellel, kel paksem kõht, raskem kukkur.

Sellepärast, teadkem, ainult tööliste ühistel organiseeritud wäljastumistel on tagajärgi. Organiseerime, muudame oma ühingu tõsi-seks klassiwoitluse sõjariistaks.

Hiiwaja.

TALLINNA SADAMATÖÖLISI NARRITAKSE OOTERUUMIGA

Senini polnud sadamatöölistel ooteruumi, kus nad oleks wõinud laewu oodates külma ja wihma eest warju leida. Sellekohaste ühiste nõudmiste peale lubati wiimaks anda kuskil kitsas punkrikene. Sadamatöölised uskusid oma kõrgete «ülemuste» sõnapidamist ja arwasid, et nad nüüd saawadki oma ruumide peremeheks.

Kuid wõta näpust! Tööandja seisab ju ikka walitsuse ninadele lähemal kui tööline. Ja nii anti nüüdki lubatud ruumid stiwidoride ühingu hooldusse ja korraldusse. Sel tööandjate organisatsioonil pole üldse ruume tarwis, kuna neil tööliste klassiwaenlastel on kõigil omad kontorid. Weetede walitsus aga tahtis weel kord näidata, kelleks peab ta töölisi ja kelleks kapitalisti-tööandjat.

Sadamatööline.

TÖÖPUUDUSEST JA WILETSUSEST PÄRNU SADAMAS

Tööpuudus annab eriti walusalt tunda Pärnus. Pikki kuid ootawad töölised asjata «uusi otsi». Nälg on külaliseks. Leib kippub tööliste laual uhkuse asjaks jääma.

Juba aastate eest muutus sadamaäärne wanakolituru tööliste orjaturuks. Seal müütawad töölised päewade ja kuude kaupa oma wähenõuetawat tööjõudu, kuna künnikud sorteerivad neid altkäemaksu suuruse järgi. See kupeldamine kestab igapäew hommikust õhtuni, kuni õnnelik päew toob laewa. Siis tuleb künnik tähtsa näoga, näitab üle teiste peade ühele ja teisele, kes enam maksnud wõi warem ülemuste ees tugewasti püüdnud tööd teha. Ja neid leidub.

Kümniku altkäemaksurahaks wiiakse koguni naise wiimne seelik turule.

Ja töö juures püütakse wõimalikult palju laudu ja planke selga kahmida, et kümnik «tubliks töömeheks» loeks ja ka järgmisel päewal talle näpuga näitaks.

See on aga ebarerwe nähe ja muudab niigi wiletsa palga ja töö tingimused weelgi metsikumaks. On juhuseid, kus alatoitlusest kurnatud töölised töö juures ära nõrkewad. Kümnik aga saab preemiaid ja autasu kui laew 4 päewa asemel 2 päewaga täis laaditakse jã waata, et mõne aja pärast on ta kuskil kontoris juba iseseisew kontorist.

Need nähtused peawad meid kohustama tööliste ühistunnet tõstma ja ainult wõitluse teel oma elu- ja töötingimusi parandama.

Pärnakas.

Isamaa on kurnaja rebaserauad töölisele!

Eesti merimees wälismaal

MERIMEHE TÄNAPÄEW

Kuidas sai minust merimees?

Pikaldane töötaolek Pärnus sundis mind pöörama oma kodulinna selja. Kui kodanlised luuletajad ülistawad ja kiidawad armast kodupaika, siis lahkusin ma sealt mõruda meelega. Kodanlised töisikud oild muutnud tä omakasu mustamullaks ja tööliste wiletsuse põrguks. Sellepärast olin sunnitud «hulkuma, põgenema», minema laia ilma.

Kõige pealt, wõtsin sihtkohaks Tallinna. Raha hoidsin nii kuidas iganes sain. Kõhtu ei söönud kunagi täis, mingisuguseid ülearuseid wäljaminekuid endale ei lubanud j.n.e. Tahtsin õne katsuda laewateenistusse astumisega.

Tallinnas kuulsin, et see polegi kerge, et ilma «sokutajateta» üldse wõimata laewale saada. «Sokutajad» aga tahawad raha. Tuleb wälja, et Eesti elu retseptis ei saa ilma altkäemaksuta enam kuhugi. Astusin siis Tallinna merimeeste kodusse asjaajaja Tiituse juurde sisse. Kaebasin temale oma häda. Tiitus lubas mulle waadata koha mõnda purjelaewa, kui olen nõus paar kuud ootama ja temale 60 krooni raha laenama. Oodata tulla sellepärast, et seal olla teisi kohaotsijaid enne mind, kes ka temale laenanud. Nüüd oli mul siis selge, et laenuks nimetab Tiitus küsitawat raha sellepärast, et sokutatud kohal wõid ta ise hiljem tasa teenida! Ja nagu hiljem selgus, oli Tiitusel koguni kindlad normid wälja kujunenud, kui palju ta kunagi «laenas»: purjelaewas 60 krooni, aurulaewas 120 krooni.

Peale pikka ootamist ja soowimata wintsutusi pääsesin lõpuks laewa ja Eestist tulema.

Kuid, ega sedagi õnne kauaks olnud. Mõni aeg risteldes tabas mind ka siin koha kaotus ja tööpuuduse laine-paiskas mu

töötatöolisena Antwerpeni, mis on merimehe maapealne põrgu.

Praegu on siin lugematuid tuhandeid töötä merimehi, kelle arwu raske kindlaks teha, kuna nad elawad enamasti registreerimata. Ainult väikene osa, kes jaksab weel 2—3 kuu üüri ettemaksta, leiab kahekordse hinna eest peawarju kuskil waheltkaupleja juures. Kuid niipea, kui raha lõpeb, wisatakse ta uulitsale. Isegi on niisuguseid juhuseid, kus boardingmajapidaja kahe kuu üüriraha ette wõtab ja järgmisel päewäl juba mehe rahata uulitsale kihutab. Seal juures ässitades politseid kallale, kelle kumminui weel mõne sinaka üle selja tõmbab. Waremalt oli weel nii, et waheltkaupleja pidas su 2—3 kuud enda juures wõlgu ning kohale saamisel wõttis allkirja ja tegi kaptenile kohustuseks madruse palka mitte temale endale maksta, waid saata üürirahaks waheltkauplejale. Kuid nüüd, tööpuuduse suurenemisega, kaotati ka see «mõnusus» ära. Ja merimehele jääb jälle ainult

ta harilik «hotel» — puruauk

pargis põõsaste all wõi kõrwalisel uulitsal rentsilis wõi jälle linnaserwas pühkmeaukudes. Ja isäralikud on nende «hotellide» sisse-

Ja walitsus andis töötutele «abi»-

kumminuudiga.

seaded. Woodid — wanadest kottidest ja mustadest pesuräbalatest, mônel, õnnelapsel, juhuslikult ka wana haisew kasukanaru. Muidugi ei kasuta neid «mugawusi» rentslimehed. Et kellegil uusi pole, selleks on harilikult tarwitusel päikesekell. Isegi baromeeter on wanast elektripirnist «ilma» näitama pandud, et wihma näitamisel wõiks aegsasti wargi loomawagunisse poetada. Kuid seal ei ole nii kodune kui hotellis. Politsei käib tihti waguneid rewideerimas. Kumminuia sirakad ei ole aga poolalasti, külmast lödisewal ihul just kõige magusamad. Rewideerimine lõpeb ikka sellega, ei wihma-warju otsijad aetakse nagu loomakari wagunitest wälja just wihma kätte. Siis tuleb juba kuskil maja seina najal püsti seistes oodata, kuni wihm üle läheb. On ka niisuguseid olukordi, kus tuleb kogu öö jalul kõndida ja ainult päewal pargis, kus jõukam kiht kilkab ja lõbutseb, pingil mõned tunnid nokastada.

Kõige raskem on toiduga.

Kui tuleb lõunaaeg, kogunewad «hotelli» mehed sadamasse laewade juurde, millest mõned siiski weel liiguwad. Seal käiakse näriwa nälja kustutamiseks ülejäänud toiduriismeid mangumas. Nii koguneb iga laewa ümber 10—15 näljast, keda nende nurumise pärast harilikult «pommideks» nimetatakse.

Riietega warustab pühkmeauk

Hommiikul kui linnast pühkmeid wälja weetakse, on pommid jaol. Hoolega kraabitakse ja siblitakse tolmu ja mustuse sees, ning korjatakse, mida keegi leiab, kas suitsuotsa, plekktoosi, wõi muud. Kui aga pühkmekasti õnn õieti wastu naeratab, siis wõib ka ülikonna täiendamiseks midagi leida. Ja pommi wälimus olenebki sagedasti prügikasti sisurikkusest. Wahel näed ametiwenda, kel jalas hiigla kõhumehe ärapeetud püksid, seljas kortsunud sabakuub, peas mõne rahamehe wõi ministri wana ärawajunud kaabulott, jalas teineteisest paarist lagunud saapakontsud j.n.e. Niisugune «riietus» moonutab nälginud nukra näo tõsiselt weidraks. Sellepärast, uulitsal liikudes, hakkawad wahel jõukama kihi wõsukesed järel käima, tundes sind waadates iseäralikku «muhedat» lõbu. Kuid wälimus torkab ka politseinuuskurile silma ja warsti wõid leida end

«kuninglikus» sunnitöö koloniis.

Nuuskurid saawad iga koduta töötatöölise kinnipiüdmise eest 40 franki. Sellepärast on nad ülearu agarad iga wähegi kehwema riietusega mehe sappa kinni hakkama. Iga nädal tehakse kord üldhaaranguid ja saadetakse küüsi sattunud kodutud sunnitööle «Merkplatsi», mis kannab «kuningliku tööasutuse» nime. Siin on 4,000 sunnitöölist ja 500 kõrgepalgailst wabatahtlikku sundijat. Sundimine sünnib wäikeste piitsade abil. Koloniis on terwelt 28 pappi, kes sunduslikku

«jumalasõna» õpetamisega leiba teenivad. Reshiim ja kord on asutuses äärmiselt kõwa, elutingimused kuulmata viletsad. Sunnitööle saadetu, noor terve mees, tuleb koloniist välja enamasti välja-kurnatud, hallijuukselise inimwarjuna. Wabaneda on wõimalik kõige warem 9 kuu pärast, kui teenitud rahasumma 150 franki terwelt alleshoitud. Wastasel korral, tuleb edasi teenima jääda kuni nõuetud raha kogutud. Selles asjus on eriti raske suitsetajatel, kes tõmbamist ei suuda maha jätta. Sest neile antakse pool palka kätte, mille eest saab nädalas 10 suitsu. Selle eest tuleb poole kauem koloniis hallitada ja alles 18 kuu pärast wabadust «maitsta».

Söök on koloniis täiesti «kuninglik»; toidetakse soldatite ülejäänud ja halwaks läinud toidujäänustega. Nähtawasti, antakse nüüd soldatitele rohkem leiba ja kuiwatatud tursakala, et nende ülejääkide koor-mad koloniid toidawad. Supiks on wesi, milles «asutuse» pappide ja sundijate liha sees keedetud. Mõni päew antakse lihtsalt

kapsalehe — wett ja rohkem piitsa.

Üldse käiakse siis piitsaga wäga heldelt ümber. 10 tunnilise töö juures plaksutab sundija wäsimatult oma «tööriista».

On ka juhuseid, kus sundijalt on piits ära wõetud ja talle endale seda mõnu maitsta antud. Kuid, need julged mehed on topitud hari-likult mullarüppe igawesele unele. Papid waid wiskawad enne weel külmaks tehtud kehale 3 kord pintsliiga solgiwet peale ja hukatud kangelane kaob maamulda. Mahajäänud kaaslasi noomib ronk weel ükshaawal läbi, et niisugust suurt jumalawastast pattu enam ei kor-duks, sest see olla põrgunuhtlusega karistataw — ja elu püütakse su-ruda jälle wanadesse roobastesse — sundija piitsa alla.

Kuid, kes sealt hingega välja tulewad, olgugi kehaliselt kurnatud ja nõrgad, need kannawad endas iseäralikku tugewat elutahet, wõim-sat tasumise tungi — kättemaksa sunnitööl riisutud elupäewade, wäljapressitud elumahlade eest, kättemaksa kogu proletariaadi kur-namise ja rõhumise eest, wõidelda uue parema ilmakorra eest.

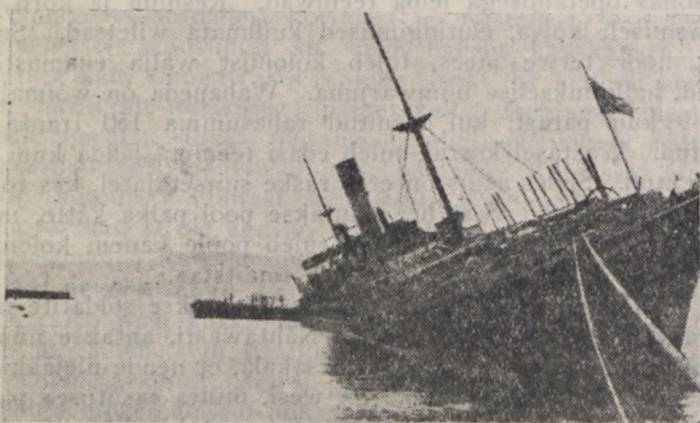
Need, kehaliste ja waimupiinade müüride wahelt wabanenud, leiawad nüüd esimesena tee ja sihi ISH-s.

Ainult ISH on meriproletaarlaste wabaduswõitluse õige ja järje-kindel juht. Ainult tema lahendab kokkupahtunud mõtted, tema paljastab kurnajate plaanid, kisub pappide jõledalt näolt näokatte ma-ha, näitab, nende aastatuhandeid kestnud pimestamise ja orjastamise tööd.

Seltsimehed, kes oleme arusaanud pimestusest, wäljapääsutee leid-nud, wõitleme tuhatkordse energiaga, purustame kord oma kammitsad ja köidikud, häwitame timukate kurnaims korra!

Kurnatud weri.

LAEWAOMANIKU SAAGIAHNUSE TAGAJÄRG

Kapitalistlise ratsionaliseerimise pahed.

Meeskondade vähendamine, ülejäänute üleliigne koornamine ja tööga räpakas kiirustamine toob merimehe otskohese kurnamise kõrval veel sagedased laewa katastroofid. Pildil: Kiiresti ja räpaskalt laaditud laew wajub juba enne väljasõitu põhja.

TÖÖPUUDUS EESTIS SÜWENEB ENNEOLEMATU ARWUDENI

25 septembriks oli Tallinnas registreeritud 2,700 töötut. Möödunud aastal oli samal ajal wastaw arw 900. Järelikult on juurdekasw terwelt 300 protsenti. Kui arwesse wõtame läinud aasta ametliku riigistatistika keskbüroo andmed, kus töötuid oli registreeritud üle 32,000, siis peaks tänawuaastal Tallinnas 300 %-lise juurekaswuga otsustades, üle maa töötatööliste arw kaswama 90,000-ni, s.o. ligemale 10 prots. kogu rahwast. Muidugi on need ametlikud arwud palju wäiksemad kui tõsine tööpuudus, sest iga meest ei lasta üldse registreerima ja paljud on slesse lootuse kaotanud.

Eelolew talw tõotab seega eesti tööliisele olla tööpuuduse ja nälja talweks.

Toompeal aga prassib kodanlus ja jaotab toetussumme onupoegadele ja «parteiwendadele».

TÖÖTA EESTI MERIMEESTE ÄÄRMINE SEISUKORD ROTTERDAMIS

Rotterdamis olewatest tööta wälismaa merimeestest on eestlasi kõige suurem protsent. Ainult mõned üksikud neist on suutnud end seal enam-wähem rahuldawalt omaette sisseseada. Harwa, kui leiad teisi ka weel mõnes wõõrastemajas wana tutwuse põhjal wõlgu clawat. Kuid kaugelt suurem osa osutub täiesti wäljakannatamata

raskes seirukord. 8—12 kuud ilma tööta, rahata, korterita. Kus ta longib, seal on ka ta kodu. Päew katsutakse nii mööda saata, et mitte politsei jalgu jääda. Ohtuti istutakse interklubis ja arutatakse, kuhu ööseks magama minna, kas banaani wagunisse, wõi kuhugi parki, kokkuriisunud prügi-, wõi lehehunnikusse. Suwel saab sellega weel kuidagi toime, kuid talwel teeb öökorter tööta merimehele kõige kibedamat muret. Banaani wagunis õlgede sees oleks ju küll alati kõige mõnusam, kuid seal waritseb kinniwõtmise ja maalt wäljasaatmise hädaoht. Jääb järele ebaseeldiwam öökorter, kusagil linna ääres, ära wisatud kõlbmatuks muutunud weetorus wõi pühkmeaugus, kuhu warjamiseks weel tõmbad käepärast leiduwat prahti peale, et «wõmmi» teraw silm ei märkaks seal all inimest — koduta merimeest. Niisuguse «korteripidamisega» määrduwad ka riided ja muutuwad räbalapuntraks. Päewawalgel ei wõi end inimeste hulgas näidatagi. Pealegi, kui oled 3—4 päewa järjepannu nälginud, muutub meeleolu nii äärmiseks, et ei taha ka tuntud inimestega kokku puutuda, ega sattuda uulitsatele, kus tead asuwat toiduainete kauplusi.

Oled sa oma hädatarwilikkudel käikudel, kas tööbärsil wõi sadamas — laewalt leiba hamba alla pommimas, waatad hoolega ringi, et nuhk sul kuskil kinni ei haara ja kindla elukohata hulgusena maalt wäljasaatmisele ei «sokuta».

On küll ka neid, kes kibeda puuduse sunnil end ise läinud politseile pakkuma, kust nad siis wäljasaatmisele määratud, kuid see on wiimne tee. Tead küll, et mõned päewad on wangitoiduga edasi aetud, kuid siis leiad end kuskil Belgia, wõi Saksamaa piiril, uute wintsutuste ja kannatuste ees. Sellepärast eeldawad pommimehed ennem juba ettewaatiikku «Dijkil»*) käimist, kus nad wäsimatult möödaminejatele meele tuletawad, et nad on pommil ja wajawad leiwa ning öömaja tarwis raha. Muidugi on see alandaw ja proletaarse enesetunde wstane, kuid siiski kauase tööpuuduse juures maad wõtnud nähe.

Kuiwõrd rasketõsine on seisukord, näitab möödunud jõulude aegne

juhtumine kahe tööta ja koduta merimehega.

Interklubist õhtul lahkudes, läks üks «Dijkile» «jõuluks» nälgiwale kõhule midagi «riskeerima», kuid seal tõsisemast «sissetulekust» ilma jäädes, murdnud kuskil kõrwaluulitsal toiduainete kauplusse sisse. Wõmm juhtunud peale ja wõtnud mehe kinni. Sel kombel saanud tollest mehest «kurjategija». Teine, kes «Dijkil» käimist ei pooldanud, läinud nälginuna banaani wagunisse öömajale, kust ta järgmisel hommikul poolsurnult leitud ja lühikese aja jooksul kõik

*) Schieamchedijki uulits on Rotterdami merimeeste linnajaos, kus hariik merimeeste kohtamise paik.

elumärgid kaotas. Arst tunnistanud surma põhjuseks nälgimise ja lämbumise. Hiljem olnud see asi ka linnavalitsuses harutusel, kuid mis võib kodanilstelt paksmagudelt peale nina kärsutamise ja halvaks panewa põlguse töötule loota.

Tõesti, ükskõik, kas kodanline võim Hollandis, Eestis või mujal, kuid ühtviisi waenulik ja wastane on ta töölisele igalpool.

Kibeda ja tarbetu ülearuse õppetunni andis selle kohta hiljuti ka

«armsa Eesti isamaa demokraatiline walitsus»

Äärmises kitsikuses rabeledes, tekkis mõnel eesti tööta merimehel pettekujutus, et võib olla, annab Eesti «wabariigi» walitsus konsuli kaudu neile toetuslaenu. Sellest pettelootusest haaratuna, saatsid 57 tööta, nälgiwat Rotterdami eesti merimeest sellekohase palwekirja Teemandi walitsusele. Arusaadaw, et sirgjoonelise klassiwoitluse seisukohalt seda sammu taktiliselt õigeks pidada ei saa, kuna kodanlise wägiwalla walitsuse palumine ei kuulu töölisklassi leppimatu woitulswõtete hulka.

Rotterdami konsulil aga, kelle kaudu kiri saadeti, ajas see «mässu kartuse» peale. Ta noomis kõigepealt mehi, kuidas nad ilma tema nõusolekuta niisuguse sammu astunud, tahtis «wigade» pärast palwekirja edasisaatmisest keelduda j.n.e. «Tänu» wist konsulile, pandi ka samal tunnil, kui palwekirjawiijad olid tema juures, interklubis läbiotsimine toime. 40—45 sõjariistus politseinikku piirasid maja sisse ja wangistasid kõik klubis olewad 32 wälismaa merimeest, nende hulgas 8—9 eestlast. Osa neist lasti warsti lahti, kuna teine osa saadeti maalt wälja. Wiimaste hulgas oli ka 2—3 eesti merimeest.

Kauase ootamise peale tuli ka toetuslaenu palwekirjale riigiwanema wastus. Ja mis te arwate, kas wõis tööpuuduse ja näljaga elu-surma peal woitlewale merimehele, olla jõledamat, näkku hirwitamist, kui see klassiwaenlase wastus. Rotterdami tööta merimeestele toetuslaenu (loe: laen) andmine olla «rahamaaksmine mitte millegi eest» ja sellepärast «täiesti põhjendamata» ning «rahwamajanduslikult ebaratsionaalne». Nii, nii, klassiwaenlane tunnistab päris awalikult, et proletaarlane on temale tühi koht, mittemidagi, ja kuigi ta ennast lubamatult paludes alandab, ei leidu tõusikute riigil sentigi, et laenata surmale silmawahti wale töötule merimehele wäikest toetust wälismaal.

Wastuses tehti «äärmistel juhtumistel» erand ainult neile isikutele, kes «abi wääriwad». Nähtawasti woeldakse «abiwäärijate» all onu-poegi, nuhke ja teisi kodanlisekorra tugesid.

See paber, millele on allakirjutanud Teemant ja Tõnisson, näitab ajaloolise dokumendina, kui suurt «õnne ja rõõmu» pakub eesti proletaarlasele ta rasketel silmapikludel «mu armas isamaa».

Eesti merimehed Rotterdamis ja mujal! Tööpuudus ja nälg, kurnamine ja ülekoorus ei kao enne, kui kaotame kodanlise ilmakorra.

Seda ei kaota meie aga paludes, ega «armsa isamaa» poole pöörates, waid ühinedes, wõideldes ja wõites.

H. M.

EKSI TEEL

Awaldame ISH informatsiooni bülletäänist 26 aug. ühe eesti merimehe kirja Rotterdamist.

Toimetus.

Mõni aeg tagasi, saatsid Rotterdami eesti merimehed Eesti riigiwanemale palwe. Selles palwes pööravad 57 allakirjutajat merimeest riigiwanema poole, et see annaks eesti konsulaatide kaudu wälismaa sadamates olewatele tööta ja abita eesti merimeestele toetust. Kui aineeline toetus peaks wõimata (!) olema, siis palutakse «kodu-maale» tagasi saatmist. Selles läkituses juhitakse tähelpanu »naaber wabariigile, Soomele», kes Rotterdami konsulaadi kaudu maksab tööta soome merimeestele elatismiinimumi (!) 7 guldnat nädalas.

Sellele palwele (mis nagu ette näha tagajärjeta jäi. Toim.) allakirjutanud merimehed ei talitanud küllalt õige põhimõtte ega nõuande järgi. Sest palwekiri ei ole mitte tee, mis wiib sihile. Kui palwekirja kirjutamisest oleks küllalt, siis jatkuks näiteks palkade alandamisel sellest, kui merimehed kirjutaksid liigutawa kirja laewaomanikkudele — ja palka tõstetakse.

Kuid, meie kõik teame, et asi on teisiti. Eestis, Soomes, Saksamaal, Inglismaal kui ka teistes kapitalistlikes maades alandatakse järjekindlilt tööpalku ja töötute toetust. Ainult seal, kus töölistes seda klassi wõitlusega sündida ei lase, ainult seal, kus töölistes kapitali pealetungile wastuseawad ühiswäerinna, ainult seal, kus ettewõtjad ja kodanline walitsus on sunnitud tööliste nõudmisi tunnustama, — ainult seal annab kapital hulka de surwel järele.

Töötatööliste toetamine — see pole «hea ettewõtja» wõi «helde riigiwanema» armuand, et teda kerjata, waid ta on tööliste õigus, mille ta peab kätte wõitlema.

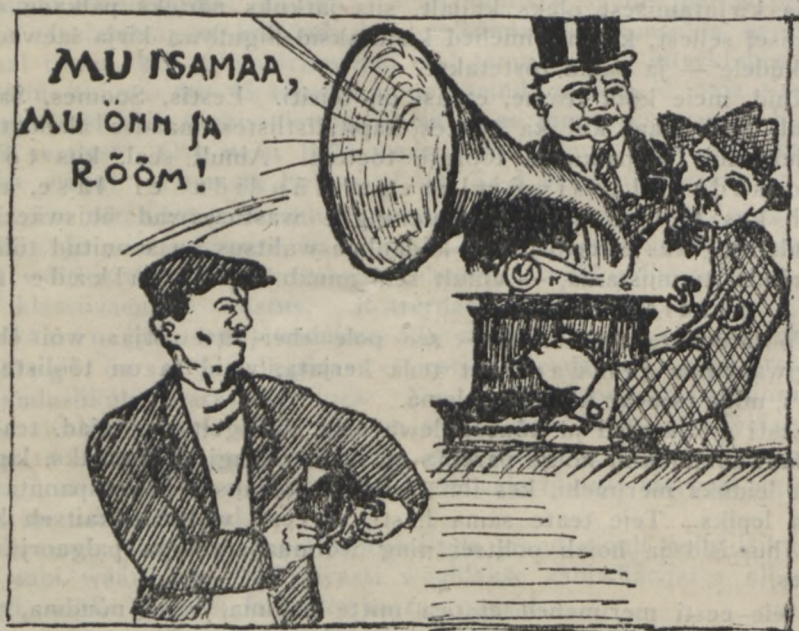
Eesti merimehed ja kõnealolewa asja ebaõigelt algatajad, teawad, et laewaomanikud kõige parema meelega midagi ei maksaks, kui ainult leiduks merimehi, kes ilma palgata sõidaks ja wastupanuta sellega lepiks. Teie teate sama hästi, et eesti walitsus kaitseb kapitali huwisid ja hoiab politsei ning wõimuaparaadiga palgaorju ohjades.

Meie eesti merimehed ei pea mitte paluma, waid nõudma, meie peame wõitlema sotsiaalkindlustuse eest.

Meie peame koosoleku kokku kutsuma, delegatsiooni walima, selle konsuli juurde saatma, konsulaadi ees meelega walduse korraldama j.n.e. Meie peame eesti walitsusorganidele surwet awaldama, wast siis alles wõib järelandmist loota töötutele toetuse andmiseks.

Teisest küljest, peame ka hollandi töölistega oma võitlust ühendama. Siis, kui loome kõikide palgatöölise ühisväerinna, kui ühtlasi tööloijad merimehed oma nõudmiste läbiwiimiseks mobiliseerime, kui hollandi weetranspordi töölisel meid toetawad, samal ajal Rotterdami linnawalitsuselt magamise ja — söögiruumid nõuame, — ainult siis saame konkreetseid tulemusi. Kui meie võitleme merimeeste enesewalitsuse pärast järjekorra nimekirjade maksmapanemiseks ja numbrite järgi tööle saamiseks, kui meie walwame, et ükski laew Rotterdami sadamast ilma täie meeskonnata ja 3—4 wahetuseta wälja ei sõida, siis jätkub sadandetele ja tuhandetele merimeestele tööd ja leiba. Kui meie laewadel seame nõude üles: «mahakirjutamisel prii sõit kodumaale», siis pole meil waja riigiwanemat paluda abiks olla «koju» saatmiseks. «Tagasi kodumaale» see pole mingisugune hüüdsõna. Seal nälgivad niigi tuhanded ja kümned tuhanded. Meie peame leidma teise lahenduse.

Kui meie käime ISH maailma kongressi poolt kindlaks määratud

Töötaja merimees: «Tühi kõht, tühi rahakott! Nõuan tööd ja leiba!»

Kurnaja sotsiga: «Mis sa mässaja lõugad! Alles panime sulle õnne ja rõõmu tüki peale, wõi weel kõht tühi!»

teed mööda woideldes, seal ülesseatud nõudmiste läbiwiimiseks tihedas internatsionaalses weetranspordi proletariaadi ühiswäerinnas, siis pole meil waja saata ühtegi palwekirja kurnajate klassi juhtidele, siis oleme õigel teel, mis wiib wälja kriisist, tööpuudusest, näljast, mis wabastab meid kapitalismi orjuse ikkest.

Eesti merimees.

SINI-MUST-WALGE

Nende trikaloori lugeda osake:

Sinist paruni werd tõusikus osake;

Must — see on märk,

et süda neil — fashisti särk.

Walge — on werise

walgekaardi wärw.

Ei neil wärise

töölisi hukates ükski närw.

P. A.

PRESIDENDI SEADUS RAHVAHÄÄLETUSEL EESTIS

12—15 augustini korraldati Eestis rahvahääletus põhiseaduse muutmiseks. Senine põhiseadus, mis püsis asutawa kogu päewilt, ja, mis wastu wõeti klassisõjale järgnewas hulkade petmise õhkkonnas, tundus kodanlusele ülemääraselt «demokraatsena». Klassisõja ajal oli kodanlusel tööliste ees waja peita oma kiskja hundihambaid. Selleks aitasid neile kõigest jõust kaasa sotsid, eesotsas Hellatite, Martnate, Reide ja Astidega. Kodanlusel oli waja hulke petwat demokraatset sütsukatet, oli waja radikaalseid loosungeid, mis ta järele oleks koondanud ka vähemteadlikud töölised ja maa kehwikud ning keskmikud. Üheks sarnaseks eesti kodanluse pealoosungiks kujunes «Eesti wabariigi põhiseadus».

Mitmeid õigusi «kindlustas» seadus ilusates sõnades eesti töörahwale. Tuletame waid weelde streigi-, sõna-, koosoleku-, trüki-, organiseerimis-, walimis- ja muid wabadusi. Põhiseadusega «kindlustati» töölistele isegi eluaseme puutumatus, õigus töö ja inimwäärse elamise tingimuste peale j.n.e.

See põhiseadus ei takistanud kodanlusel muidugi sammhaawal, kuid järjekindlalt süwendamast kodanlist diktatuuri, mille tagajärjel tänapäewal klassiteadliku proletariaadi organisatsioonid on surutud sügawale pórandaalla, nende häälekandjad seatud walju eeltsensuri alla ehk on keelatud hoopis, nende uute organisatsioonide asutamine wõimatuks tehtud, nende esindajad türmides wõi Seamäe rabade haudades.

Tuli kriis. Kriisi raskused pidid täielikult tööliklassi kanda jääma. Need raskused sunniti tööliklassile palkade alandamisena,

töölt wallandamistena, jõukate klasside toetusmaksudena vägiwaldselt kaela. Et töölisklassilt wõtta kõik seaduslikud wastupaneku wõimalused, selleks oli kodanlusel tarwis asuda põhiseaduses ettenähtud «wabaduste» kärpimisele. Selleks wõetigi ette käesolewal suwel, mil juba kriis äärmiselt tõsiseks oli muutunud, ette rahwahääletus presidendi instituudi sisseadmiseks.

Presidendi walitsusega oleks Eesti muudetud puhtakujuliseks kodanluse fashistliku diktatuuri maaks, kus otsustaw osa seadusandwast ja täidesaatwast wõimust oleks koondatud presidendi kätte, kes tugineks kaitseliidu, kaitsepolitsei ja fashistlikult organiseeritud sõjawäe füüsilisel jõul.

Kodanluse poolt organiseeritud riigikorra fashiseerimiskatse kukkus läbi. Rahwa enamus, töölisklassi ja kehwikute hulgas, löid selle kodanluse pealetungi wiimastele demokraatia jäänustele tagasi. Kuid on kindel, et kodanlus seda pealetungi ükskõik mis kujul uuendab. Fashistlikud rühmitused loowad meeolelu isegi sõjariistus riigikorra pöördeks. Kuid selle wastu on nähtawasti kodanluse enamus, kelle rühmitused kardawad vägiwaldse riigipöörde juures riiklikust kurnamise aparaadist eemale jääda.

Eesti töölisklassil tuleb aga kindlasti walwel seista ja koguda terve oma jõud kodanluse kurnamis- ja näljakorra häwitamiseks.

Hil.

ELU NÕUKOGUDE LIIDUS

Tööstuse tõus

Ajal, kui kogu kriisis siplew kapitalistlik maailm ägab tööpuuduse, tööstuse tagurpidimineku all, kaswas Nõukogude Liidu tööstustoodang käesolewa aasta kuue esimese kuu jooksul kokku terwelt 22,5 %. Rasketööstuse tõus sammus esirinnas — 28 %.

Waatamata rasketele, kaswab sotsialistlik tööstus edasi igapäewaga. Edu on eriti suur kummi-, alumiiniumi-, nikli- j.t. tööstusharudes. Ka masinatööstus teeb suuri edusamme. Kui kogu läinud aasta jooksul walmistati weel 41,280 traktorit, siis käesolewa aasta kuue kuu jooksul on walmistatud 24,778 traktorit. Stalingradi traktoritehas üksi laseb päewas enamasti 140 traktorit wälja, kuna Harkowi 40—70 ümber j.n.e. Põllumajanduse masinate walmistamine on kaswanud wiie wiimase aasta jooksul terwelt 9 korda. Tsaari ajal puudus see tööstus pea täiesti. Automobiili tööstus, mis samuti tsaari ajal puudus, annab nüüd juba sadandetesse ulatawa päewase toodangu. «Amo» automobiili tehas Moskwas üksi laseb päewas 60 autot wälja, Nishni Nowgorodi 45 j.n.e.

Käima hakkasid käesolewal aastal hiigla Magnitogorski metallurgia tehased, missugused ühes sellenimelise linnaga ehitati ainult mõne aasta jooksul päris metsikusse maakohta. Ka uues Kusnetski

metallurgia tehases lasti alles neil päewil käima martenitöökoja esimene ahi.

Elektrijaamu lasti eelmisel aastal käima üle ühe miljon kilowati wõimsuses.

Käesolewal aastal algab tööd uus, hiigla Dnjeprostoi jaam, mille täiswõimsus on 810,000 hobusejõudu. Wiimase wiie aasta jooksul kaswas kokkuwõtelt elektrienergia walmistus terwelt 10 kordseks.

Kuigi on weel üksikuid tööstusalasid, mis pole 100 %-liselt täitnud wiieaastaplaani norme, siiski sammuwad ka nemad tõuswa edu teed ja wõib kindlusega ütelda, et üldjoontes lõpetatakse wiisaastaks käesolewa aastaga.

Kas ei ole siin kõiki mõtlemapanew kontrast: sotsialistlik riik ehitab palawlikult uusi wabrikuid, tehaseid, kapitalistlikud maad aga hauduwad plaane, kuidas masinaid lõhkuda, wabrikuid wäiksemate kuludega seisma panna. Ühel on tööd palju ja töökätest puudus, teisel ei ole tööd anda ja 50 miljonilisele töötatöölise armeele.

Kapitalismi ohwril merel

WANAD WEOLAWEA-KATLAD LÕHKESID

9. septembril Idajõel hukkus weolaew «Observation» katlaplahwatuse tagajärjel. Palju inimesi sai surma. Seni on kätte saadud 37 laipa. Umbes 60 inimest on kadunud. Laewal oli 200 töolist, kes olid sõitmas Rikersi saarele. Peaaegu kõik päästetud on haawatud. Laew oli palgatud New-Yorgi linna poolt wiima ehitustöölisi ülalnimetatud saarele, kus asub linnamõis.

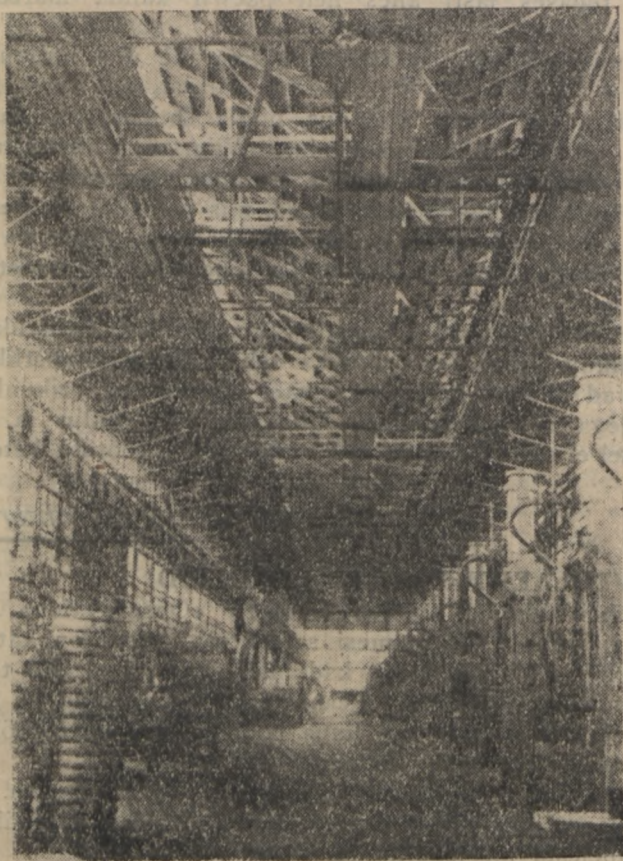
Plahwatuse jõud oli kohutaw. Paks suits mattis laewa. Kui suits lahkus, oli laew juba weepinnalt kadunud. Kaldalt oli näha, kuidas inimesed rabelesid meeletult wees.

Wiimaste andmete järgi on laewaplahwatusel Idajõel 39 inimest saanud surma ja 58 haawata. Paljud haawatud on kriitilises seisukorras.

Nägijad jutustawad, et nemad nägid, kuidas plahwatuse silmapilgul üks mees paisati plahwatuse jõust 500 jalga kaugele. Mees lendas meetorina ühe wabriku aknast sisse. Teine mees kukkus 300 jalga katastroofi kohalt kaugele ühe tehase katusele. Kolmas mees paisati lädealolewa laewa sillale, kus reisijate keskel tekkis paanika. Wiimaks lained uhtusid wälja laewarusu, millest kramplikult hoidis kinni kolm paari kangestunud käsi.

Suurem osa päästetuid on kindlal arwamisel, et katastroofi põhjused laewa wanad katlad, mis juba üle 24 aasta olid töötanud.

Eks näita see jälle kord, kui wähe kapitalist tööliste elust hoolib. Wanade kateldegaga püütakse wiimaseni merel sõita, et mitte uute ostmiseks raha kulutada, pannes sellega hooletult kaalule kümned ja sadad tööliste elud.

Üks «Amo» autotehase paljudest osakondadest. See Moskva suur tehase laseb päevas välja 60 automasinat.

UUED LAEWAD N. LIIDUS

1932 aastal täiendatakse Nõukogude L. laewastikku sea uute laewadega. Põhja laewatehas Leningradis lõpetab kahe weolaewa, «Kimi» ja «Komsomoletsi» ehituse Mustamere—Balti liini jaoks. Laewad wõiwad kanda 6,400 tonni raskust ja nende kiirus tõuseb kuni 11 sõlmeni.

Peale nende asuwad weel ritta 4 weolaewa — «Nogin», «Skljanski», «Tsjurupa» ja «Timirjasew».

ENSV Oktoobrirevolutsiooni
Sotsialistliku Ühiskonna
Riiklik Keskarhiv
Teaduslik-teadmekirjanduse
raamatukogu

MERIMEHED!

Sadamasse jõudes ärge jätke külastamata interklubisid, sealt leiata muu seas ka eesti keelset töölistkirjandust.

Interklubid asuvad järgmistes sadamalinnades:

SAKSAMAAL:

- Hamburg — Rothesoodstrasse, 8.
- Stettin — Klosterhof, 27/28.
- Bremen — 21/22 Hanken Str.
- Bremerhafen — 11 Schiffer Str.
- Duisburg-Ruhrort — 9 König Friedrich Wilhelm Str.
- Kiel — Alte Reihe (Zentralhalle).
- Königsberg — (Einheitsverband) 17 Klapperwiese.
- Lübeck — 9 Fisch Str.

POOLAS:

- Danzig — Neufahrwasser, 11a Paul Benekeweg, Käthe-Leu-Haus.

NORRAS:

- Oslo — 9, Tamtegaten.
- Trondhjem — Hotel Scandinavia.
- Aalesund — 12, Kirkegaten.
- Fredrikstad — 43, Glemmegaten.
- Haugesund — 1, Torvgaten.
- Narvik — Arbeidernes Hus, Frydenlund.
- Tromsø — 22, Vestergaten.

ROOTSIS:

- Stockholm — 7, Österlånggatan.
- Hernösand — 9, Smedjegatan.
- Västervik — 3, Nybygget.
- Göteborg — 12-14, Järntorgsgatan.
- Oskarshamn — 20, Handverksgatan.
- Sundsvall — 33 n.b. Storgatan.

DAANIS:

- Kopenhagen — 116, Toldbodgade.
- Esbjerg — 18, Smedegade.

PRANTSUSMAAL:

- Marseille — 10, Rue Fauchier.
- Rouen — 11, Rue St. Eloi.
- Dunkerque — 9, Rue l'Ecluse des Bergues.

BELGIAS:

Antwerpen — 64 Kloosterstraat.

HOLLANDIS:

Rotterdam — 7a. Willemskade.

INGLISMAAL:

Cardiff — 224 Bute Road.

Liverpool — (Arvon Chambers) 9 Canning Place.

London — 288 Commercial Road, E.

Newport — 3 Ruperra Street.

S. Shields — 11 Cuthbart Street.

P.A.U.:

New-York — 140 Broad Street.

Philadelphjia — 311 So. 2nd St.

Baltimore — 1720 Thames St.

Norfolk — 425 Bank St.

New Orleans — 420 Gravier St.

San Francisco — 78 Clay St.

Seattle, Wash. — 627 First Ave.

Portland, Ore — 191 ½ 3rd St.

LOUNA AMEERIKAS:

Mondevideo — 1636 Misiones.

Buenos Aires — 241 Calle la Madrid.

AUSTRAALIAS:

Sydney — 9 Argyle Place, Millers Point.

HISPAANIAS:

Barcelona — 8. Tantarantana.

KIRJAWASTUSED:

T. N—g Danzigis. Teie kirjutis, mis puudutab muu seas ka esimese detsembri sündmusi, ei ilmuta. Sest, selles minnakse mõnes asjas eksivaateliselt kaunis kaugele poliitikasse, mille kohta aga ametiühisuslise huwiga ajakiri ei saa lubada pikemaid sõnawõtmissi. Küll oleme aga tänulik, kui teie saadate teateid ja sõnumeid merimeeste, sadamatöölise ja kalurite ellu ja wõitlusse puutuwatest küsimustest.

Tulemees. Üks teie kirjutistest ilmub, kuna teine jääb järgmise numbri jaoks.

Heeringas. Ootame teilt weel täiendawaid teateid heeringalaewastikus walitsewa ülekohtu ja kurnamise wiisid kohta.